ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5598 ՅՈՒՆԻՍ 22/5 ՅՈՒԼԻՍ 1904 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1322 ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5598

درعلیه ده غلطه ده آرەولك غزته سی اداره خانه سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ազդակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

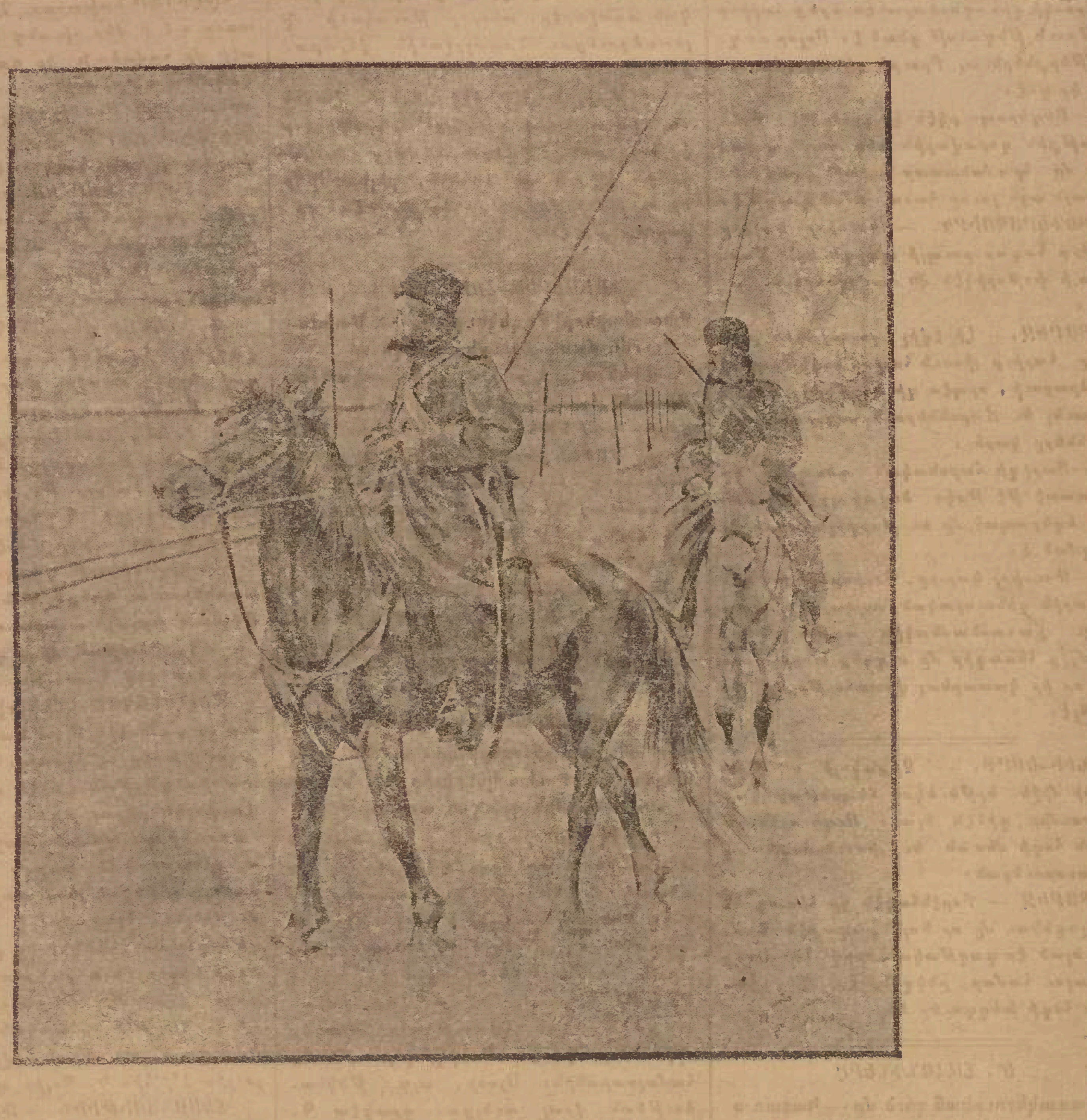

ԽԱԶԱԽՆԵՐԸ ԱՆԴՐՍԻՊԵՐԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ ԿԸ ՊԱՀՊԱՆԵՆ

ՑՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐԸ

Դպրոցական քննութեանց էն տաք շրջանին մէջ ենք։ Կեդրոնական ու Պէրպէրեան վարժարաններուն հետ, որոնց մէկը աւարտելու վրայ է իր ընթացաւարտներուն բերանացի քննութիւնները ու միւսը այսօր կը սկսի, Կ. Պոլսոյ Թաղային դպրոցներն ալ կը պատրաստուին ներկայել իրենց տարեկան աշխատութեանց արդիւնքը, Ուսումն. Խորհուրդին կողմէ կարգուած քննիչներուն առջեւ ու որոշուած օրերուն։

Ծանուցուեցաւ թէ Ղալաթիոյ Խնամակալութիւնը որոշած է կրթական պարզ հանդէսով մը կատարել այս տարի Կեդրոնականի շրջանաւարտներուն վկայականաց բաշխումը, ինչ որ քաջալերական է այդ Հաստատութեան ուսանողներուն համար, որոնք, Թաղային Նախակրթարաններէ վեր աստիճան ունեցող վարժարանի մը մէջ դաստիարակուելով հանդերձ, այդ տեսակ հրապարակային խրախոյսի մը առիթը չէին վայելեր շատոնց։ Վկայականի և նոյնիսկ մրցանակներու բաշխումը դպրոցականին համար աւելի անձկութեամբ փնտռուող նպատակակէտ մըն է, քան թէ անկէ ետքը իր ընելիքը, այսինքն գործի ասպարէզը թեւակոխելը։ Դպրոցական գրասեղաններուն վրայ կատարուած աշխատութիւնը եւ լաւ մրցումը աւելի առաջինին կը ձգտի քան երկրորդին որ անորոշ հեռապատկեր մըն է տակաւին։ Այն իրիկունը, ուր շրջանաւարտը իր վկայականը առած տուն կը վերադառնայ, կեանքի առաջին հանգրուանին վրայ հասած կը զգայ ինքզինքը եւ այդ վայրկեանէն է որ կը սկսի հեռուն նայիլ։ Եւ իր ժամանումը դէպի այդ կայանը, տարիներու աշխատութեամբ, տեսակ մը հանդիսաւորութեամբ կատարուելուն մէջ ազնուիչ, խրախուսիչ բան մը կայ զոր ամէն պատանի ու երիտասարդ զգացած է։

Եւ այս գիտակցութիւնը ունենալնուն համար է որ մեր կրթական գործին վարիչները, երբ աւելորդ դատեցին պարգեւաբաշխութեան հնաւանդ հանդէսները, գէթ անոր տեղ հաստատեցին վկայականներու ընդհանուր բաշխման հանդէսը, Պատրիարքանի մէջ, Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ եւ Ուսումն. Խորհուրդին ներկայութեամբ։

Մօտ ատենէն պիտի իմանանք ամբողջական արդիւնքը մայրաքաղաքիս բոլոր ազգ. վարժարաններուն, կեդրոնական, Թաղային ու մասնաւոր։

Ինչ պիտի ըլլան այդ շրջանաւարտները։ Անոնց մէջ պզտիկ, շատ պզտիկ թիւ մը կը կազմեն անոնք որոնք, բարեկեցիկ ծնողքի զաւակ, դիւրութիւն ունենան բարձրագոյն ուսմանց հետեւելու հոս կամ արտասահման, ասպարէզ մը ընտրելով ու համալսարան մը մտնելով։ Մնացեալները, մեծամասնութիւնը, անստոյգ վիճակի մը մէջ կը մնայ, կը խորհի, կը սպասէ։ Ուսուցչութիւն եւ վաճառատան գրագրութիւն ամէնէն աւելի դիւրամատչելի երեւցող ասպարէզներն են որոնք քիչ անգամ կը պատահի որ յուսախաբութիւն չի պատճառեն իրականութեան մէջ։

Լրագրութեան համար ահա՛ կենսական ու օգտակար նիւթ մը կարծիքներու փոխանակութեան ու խորհրդածութեան, անկեղծ, գիտակից կերպով կատարուելու արժանի, զերծ [illegible] կամ կուսակցական նկատումներէ։ Ո՛չ թէ բան մը գրած ըլլալու համար, այլ բան մը ըսելու համոզումով յայտնուած որ եւ է լուրջ կարծիք իր շահեկանութիւնը կ'ունենայ այս պարագային մէջ, եւ արդիւնք մըն ալ թերեւս։

Ոչինչ այնքան ծանր կ'ազդէ բարոյապէս, որքան տեսնել դեռատի երիտասարդ մը որ 7–8 տարի աշխատած, գիշերները անքուն լոյս թափած, իր թարմ զուարթութիւնը վատնած, իր յոգնութեանց վերջը հասած կը կարծէ ինքզինքը, եւ ահա նոր յոգնութեանց շարք մըն է որ կը սկսի իրեն համար. գործ մը գտնելու, ապրուստ մը ճարելու մտմտուքը։ Այն բոլոր գեղեցիկ բաները զորս սորված էր դպրոցին մէջ, շատ քիչ կը ծառայեն իրեն՝ եթէ մասնաւոր պաշտպանութիւն մը չի վայելէ եւ կամ բաղդը չի ժպտի իրեն։

Եթէ թերի է իրենց սորվածը, եթէ ժամանակին պէտքերուն համապատասխանող ուսմունք չեն առած, ուրեմն ուսմանց ծրագիրները աւելի գործնական կաղապարի մը վերածելու պէտքին վրայ պէտք է խորհիլ. իսկ եթէ շատ խստապահանջ են իրենց ազգակից այն patron'երը որոնց կը դիմեն ու կը ներկայանան որ եւ է յանձնարարականով, պէտք է կոչում ընել անոնց բարեացակամ տրամադրութեան։ Ցաւի կամ թերի կէտ մը կայ, վերջապէս, զոր ճարտար ու փորձ ախտաճանաչութեամբ մը պէտք է ճշդել ու դարմանել, եթէ չենք ուզեր որ, դպրոցական հանդէսներէն ու վկայականներու բաշխումէն, տօնախմբութեանց ու երգերու արձագանգները մարելէն ետքը, տխուր յուսախաբութիւնը գայ ծանրանալ նորահաս սերունդին վրայ։

Տ. Ա.

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐԵՐ ԵՒ ՄԻԼԻԱՌԱՏԷՐԵՐ

Երբ ըսուի թէ մէկը միլիոնատէր է, կ'ուզուի հասկցնել թէ ունի մէկ միլիոն ֆրանք ալ եթէ չունի, դարձեալ շատ հարուստ է։

Մարդ մը երբ երկար ատեն վաճառականութեան, ճարտարարուեստի կամ դրամատան կամ ո եւ է գործի մէջ գտնուած է, ընթացիկ բացառութեանց համաձայն, գրեթէ ամէն տարի արդիւնաւոր շահեր ունեցած է, Այս շահերով իր ատենի վարձքերը եւն. վճարած, սնունդը, հագուստը, ծառաները հոգացած, ապա աւելցածը խնայած եւ շահագործած է, այսինքն արտեր, տուներ, շահաւէտ կալուածներ ծախու առած է։

Այսպէս խնայելով, ապագան մտածեր է. կանխատեսեր է որ օր մը պիտի գայ, երբ գործէ պիտի քաշուի, պիտի ծերանայ, աշխատելու անկարող պիտի ըլլայ։ Երբ պէտք պիտի զգայ եկամուտ, հասոյթ ունենալու, որպէսզի առանց բան մը ընելու, գործ տեսնելու, կարենայ ապրիլ։ Իր զաւակաց մասին ալ մտածած է. քանի որ մեծցած զաւակը տեղաւորել հարկ պիտի ըլլայ, անոնց դրամագլուխ տալով, անոնց աւելի դիւրակեաց վիճակ մը ապահովելով՝ երջանիկ եղած պիտի ըլլայ։

Առանց, ասկէ երեսուն-քառասուն տարի առաջ, վաճառականի գաղափարականն էր շատ կանուխ գործէ քաշուիլ, որպէս զի կարող ըլլար վայելել կեանքը այլեւս եւ զուարճանալ։ Կեանքի լաւագոյն մասին մէջ, եզի մը պէս կ'աշխատէր եւ մուկի մը պէս կ'ապրէր։ Ցետոյ 50րդ տարին թեւակոխելուն, իր տան մէջ ուրիշը կը զբաղէր ընդհանրապէս ու իր որդին, ինք ամէն հանգիստ ու բերկրանք վայելելու համար։ Բայց աշխատութեան հաճոյք առնող եւ զայն սովորութիւն ընող մարդը հանգիստ ընել չգիտեր՝ երբ աշխատելէ դադրէր՝ կը ձանձրանայ։ Մեր վաճառականը անգամ մը քաշուելով ի՛նչ ընելիքը չէր գիտեր. չէր սիրեր. կանուխէն անոր հաճոյք առած չըլլալուն՝ ո՛չ որս, ո՛չ ընթերցում, եւ ո՛չ պարտիզպանութիւն. իր կեանքը պարապ կ'անցընէր, կը հալէր կը մաշէր, հիւանդ կ'իյնար եւ անմիջապէս կը մեռնէր։

Շատ մը միլիոնատէրերու վերջն այս էր, վասն զի, այս թուականին, վաճառականի մը գերագոյն փառասիրութիւնը մէկ միլիոնով քաշուիլն էր։ Մէկ միլիոնը անհագին գումար մը կ'երեւէր, մէկ միլիոն ունենալ, ուր իր նմաններուն հետ բաղդատելով իրաւունք կուտար իրեն, տոկ եկամուտը կ'ապահովէր եւ թոյլ կուտար դիւրակեցիկ ապրելու։

Այսօր, այս բոլորը փոխուած են։

Նոր վաճառականները, ճարտարարուեստագործները, ուրիշ գործերու մէջ գտնուող մարդերը տեսան որ իրենց կեանքը այսպէս երկու որոշ մասերու բաժնել անիրաւ էր. մէկ մասը աշխատութեան նուիրուած, առանց ոչինչ ընելու, թոյլատրուած հաճոյքներէ ալ հեռու կենալով, եւ մէկ մասը՝ հաճոյքի նուիրուած, աշխատութեան համար ոչինչ ընելով։ Հիմա թէ՛ շատ աշխատիլ եւ թէ պատշաճ կերպով հաճոյք վայելելու հետամուտ են, փոխանակ հանգստի սկսելու ժամանակ մը որոշելու, գրեթէ իրենց բոլոր կեանքին մէջ կ'աշխատին. երիտասարդ եւ զօրաւոր եղած ատեննին շատ կ'աշխատին, ծերացած ատեննին քիչ կ'աշխատին, բայց աշխատելէ չեն դադրիր։

Զաւակներն, եղբօրորդիներն կամ լաւագոյն պաշտօնեաներն իրենց ընկեր կ'ընեն, զանոնք իրենց յաջորդ կը պատրաստեն, անոնց շատ մեծ գործ կը յանձնեն, եւ այսպէս վաճառականութեան տեսակը կ'արդիւնաւորեն, որ միայն գումարի շատ խորհուրդի եւ շատ խելքի կարօտ են։ Անհատականութիւնը փոխառու վաճառականին բաղդն է։ Կարեւոր բաժինը յանդուգն պատանիներն։ Ասի պատուական կազմակերպութիւն մըն է։

Ասկէ զատ, ժամանակին վաճառականը այլեւս միլիոնատէր ըլլալու գաղափարին շատ չձգտիր։ Ասի շատ աւելի կամ շատ քիչ է։ Մէկ միլիոն, ասի մէջին, պզտիկ եւ խելօքի գործեր ընողի մը համար շահիլն ու խնայելը անագին գումար մըն է. բայց խոշոր գործեր ընողի մը համար, որ շատ բանի կը դիմագրաւէ, որ կարեւոր դրամագլուխ մը վտանգի ենթարկած է, ասի այնքան սիրտմաշուք եւ այնքան ենթադրական (alea) բաւելիք փոխարինութիւն չէ։

Մանաւանդ որ դրամին վարձքը, շահը շատ քիչ է։ Առանց դրամը հինգ առ հարիւր կը բերէր եւ մէկ միլիոն ունեցողը 50,000 ֆ. հասոյթ ունէր. այսօր հարիւրին համար 3ուկէս կամ 3էն աւելի չէ, եւ միլիոնի մը տէրը 25 կամ 30,000 ֆր. կը ծախսէ տարին։ Ասի պզտիկ մարդոց համար շատ է, բայց հարուստներուն համար չի բաւեր, որոնց ծախքերը շատ մեծ աշխատութեան կը հանդիպին եւ դրամ շահիլ կուտան վաճառականական այնքան պաշտօնեաներուն եւ ճարտարարուեստ գործաւորներուն։

Ֆրանսայի մէջ, մէկ միլիոն ունեցող մարդը, որ միջակապէս 25 կամ 30,000 ֆր. հասոյթ կ'ունենայ, տակաւին շատ հարուստ նկատուած է։ Բայց Մ. Նահանգաց մէջ, մէկ միլիոն ունեցողները բանի տեղ չեն դներ։ 5 միլիոն ֆր. (մէկ միլիոն տոլար) ունեցող հազարաւոր մարդիկ կան, 5-50 միլիոն ունեցող հարիւրաւորներ կան, 50 միլիոն ունեցող տասնեակներ կան։ Կը պատմեն Պ. Պ. Ճոն Ռոքֆէլլէրի ահագին հարստութիւնները, որ 625 միլիոն ֆր. ունի, Ուիլեըմ Վալտորֆ Աստոր, որ 600 միլիոն ունի, Ռըսէլ Սաժ, որ ունի 425 միլիոն ֆր., Ճէյ-Կուլտ որդիները, որոնք իրենց հօրմէն 500 միլիոն ֆր.է աւելի ժառանգեցին, Վանտէրպիլտ որդիներ, որ 675 միլիոն ֆր.է աւելի ժառանգեցին, Տիկին Սէլէն Կրին, որ ունի 200 միլիոն ֆրանք, Էնտրիւ Քարնէկի, մեծ մետաղագործը, որ 100 միլիոնէ աւելի ֆր. ունի եւն.։

Այս ահագին հարստութիւնները կըրցած են կազմուիլ այնպիսի երկրի մը մէջ, որ կը պարունակէ գրեթէ անեզր, անսահման քանակութեամբ երկաթ, ածուխ, քարիւղ, եւ թէ կարող է օր մը 250 կամ 300 միլիոն բնակիչ պարունակել եւ սնուցանել, եւ որ երկար ատեն 25 կամ 40 միլիոն միայն ունեցաւ, եւ այսօր ալ 65 միլիոնէ աւելի չունի։ Աւելի բազմամարդ երկրի մը մէջ, հազարաւոր քաղաքացիներու բաժնուելիք հարստութիւնները առաջին եկողները իրենց սեփականեցին։ Բայց այսօր, ժողովուրդը հոն շարունակ կը բազմանայ։ Մ. Նահանգները 20 տարուան մէջ 100 միլիոն բնակիչ պիտի ունենան, եւ այն ատեն այս ահագին հարստութիւնները անդարձաբար պիտի անհետանան։ Այլ եւս այսօրուան պէս միլիառատէրեր չպիտի գտնուին, բայց իրաւամբ հարուստ շատ մարդիկ պիտի ըլլան։

Ա.

ՈՒՍՈՒՑՉԱԿԱՆ ԸՆՏՐԵԼԻՆԵՐ

Մարդիկ կան որոնք հոգւով մարմնով կ'աշխատին յառաջդիմեցնել ժողովուրդի մը մտաւորականը բարձրացնելու, սակայն կը մոռնան թէ ատիկա թէեւ բաղձալի բան մըն է, բայց զարգացած ժողովուրդներու մէջ միայն կրնայ ի գործ դրուիլ։ Թէեւ զարգացման բազմաթիւ աղբիւրներ կան, բայց գլխաւորը դպրոցն է, որ երկու տարրերէ կը բաղկանայ, աշակերտներէն եւ ուսուցիչներէն. առանց աշակերտի, միայն ուսուցիչներով վարժարան չըլլար, միւս կողմէն ալ առանց ուսուցչի վարժարան կարելի չէ երեւակայել։ Այս երկու տարրերէն ո՞րն է կարեւորագոյնը։ Ատոր վրայ պիտի խօսինք։

Անկարելի է որ տղայ մը մի միայն դպրոցով կատարեալ դաստիարակութիւն ստանայ. անոր դաստիարակութեան մէջ դպրոցէն չափ ընտանեկան դաստիարակութիւնը պէտք է դպրոցինին հետ միշտ զուգընթաց երթայ։ Մեր մէջ կրնանք ըսել թէ, ընդհանուր առմամբ, տղաք տանը չդաստիարակուելէն զատ, ընդհակառակը վարժարանէ առած կրթութիւններն ալ վրայ կուտան։ Սակայն վերջապէս կարող ուսուցիչներու ձեռքին տակ այդ անպատեհութիւնը ատենօք մը կրնայ բարձուիլ։ Հետեւաբար խնդիրը աշակերտ աւելի զայն դաստիարակելու դժուար, այլ նուիրական պաշտօնը ունեցողին վրայ է, քանի որ ամէն տեսակ աշակերտ աւելի կամ նուազ չափով կրնայ ուսուցչէն ազդուիլ։

Արդ դժուար չէ հետեւցնելը թէ այդ պաշտօնին գլուխը անցնիլը ամէն մարդու գործ չէ։ Միւս կողմէն ալ ամէնուն ծանօթ է թէ մեր ուսուցիչներուն մեծ մասը ինչ մարդիկ են։

Ամառը հասաւ, վարժարանները իրենց շրջանաւարտները դուրս կը թափեն, եւ ուսուցիչներն իրենց նոր պաշտօնակիցները կը սպասեն։ Հետեւաբար լաւագոյն առիթն է մեր ուսուցիչներուն վրայ քիչ մը խորհրդածելու, հոգ չէ թէ արդէն որոշ դէն հազար անգամ եղած ըլլայ։

Անցեալ ուրբաթ Մանզումէի խմբագիրներէն մէկը, ուսուցիչ միանգամայն, կը յայտարարէր թէ ուսուցչութիւնը մեր մէջ խիստ ինկած ասպարէզ մըն է, ինչ որ ամէնուս ալ կարծիքն է։ Ցօդուածին հեղինակը յօդուածը այն երիտասարդ շրջանաւարտներուն քով կը գտնէ, որոնք վարժարանի նստարանները թողլէ անմիջապէս յետոյ առանց երկար խորհրդածութեան, իբր նախանձելի ասպարէզի մը, ուսուցչութեան մէջ կը նետուին։ Իմ կարծիքովս, մէկ կողմ թողլով այն թողականները որոնք ամէն գործի կը յարմարին, բայց երբեք վարժարանի մը ղեկը ձեռք առնելու, մեր ուսուցչութեան ինկածութեան պատճառ այդ ապիկար եւ իրենց պաշտօնին անգիտակից մարդոց ձեռքը ուսուցչական վկայական տուողներն են։

Քանի մը տարեկան տղայ մը եթէ ապակի մը կոտրելով ձեռքը վիրաւորէ, ո՛չ ոք կը մեղադրէ զայն. եթէ սակայն քովը մեծ մը կայ որ գիտէ թէ տղան պզտիկ շարժում մը ընելով ապակին պիտի կոտրէ եւ ատոր առաջքը չառնէր, այդ մարդը բնաւ չի կրնար արդարանալ, եւ յանցանքը մեծինը կ'ըլլայ, հակառակ ապակիին տղուն ձեռքով կոտրած ըլլալուն։

Մեր ուսուցիչները թէ՛ւ քանի մը տարեկան տղաք չեն, բայց իրենց ըրածի մասին անպատասխանատու են, սակայն գիտեք թէ ո՛վ թէ երիտասարդներ այլ տարի քանիներ ալ երբեմն անկարող կ'ըլլան աւելի գործի կատարելապէս թափանցելու։ Ուրեմն աւելորդ է ինքզինքին ուսուցչական ընտրելի նկատող շրջանաւարտներուն յորդոր կարդալ որ ետ կենան այդ փափաքէն։

Կը յիշե՞ք, անցեալ տարի այս միջոցներուն շաբաթ օր մը կարդացինք թէ իբր ուսուցչական ընտրելի միայն դաստիարակի եւ մանկավարժի վկայական ստանալ փափաքողներ պէտք է ներկայանան, Ուսումն. Խորհուրդին որոշմամբ։ Այդ շաբաթին յաջորդող երկուշաբթին, այս սիւնակներուն մէջ, այդ խիստ օգտակար որոշումը առաջին ծափահարողը ես եղած էի։ Սակայն, կարծեմ շաբաթ մը ետքը այդ որոշումը ետ առնուեցաւ եւ հաւանօրէն անցեալ տարի ալ հրապարակ ելան այն յաւիտենական օգնական-ուսուցիչներէն, որոնք երկու տող իրարու քով բերել չկրնալնին զատ՝ երկու բառ իսկ ուղիղ գրել չեն գիտեր։

Որչափ փափաքելի էր որ եթէ ասկէ առաջ այդպիսիներու տրուած վկայականները ետ չեն կրնար առնուիլ, գէթ ասկէ ետքը միայն կարո՛ղ մարդիկ ստանային ուսուցչական վկայական, գէթ մեր անմեղ մանկանց սիրուն համար։

Ա. ՄԻՍԻՔԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԷՆ ՊԱԼԸՔԵՍԻՐ

(ՃԱՄԲՈՒ ՆՈԹԵՐ)

(Տես. երէկի թիւին եւ վերջ)

Մանչերու վարժարանը այցելելու պատեհութիւն չունեցայ, բայց ուսուցիչներէն մէկ երկուքին հետ առիթ ունեցայ տեսնուելու. խօսուն երիտասարդներ, որոնք անշուշտ օգտակար վերաբերում ունեցած ըլլալու են հանդէպ իրենց վստահուած կրթարանին։

Պալըքեսիրցիք, հրդեհէն յետոյ ձեռնարկած են քարաշէն աղջկանց եւ մանչերու երկու վարժարաններու, որոնց հիմերը դրուած են։ Պալըքեսիր, որ ըսկիզբէն ցայսօր իրմէն դուրս ո եւ է թեմի մը վրայ նիւթապէս բեռ չէր եղած, այս անգամ, հրդեհին պատճառաւ աղքատ մնալով դիմում ըրած է Պատրիարքարան՝ հանգանակութեան մը արտօնութիւնը ստանալու համար եւ ստացած ալ է։ Պատրիարքարանէն Իզմիրի Պատր. Փոխանորդ Տ. Դանիէլ Ծ. Վ.ի գրուած է, տեղւոյն երեւելիներէն խնդրելու համար որ բարեհաճին մասնակցիլ բացուած այս ընդհանուր եւ զուտ կրթասիրական հանգանակութեան։ Իզմիրցիք, որ յաճախ իրենց նիւթական օժանդակութիւնը նմանօրինակ շատ մը պարագաներու մէջ իրենց յատուկ առատաձեռնութեամբը չեն զլացած, տարակոյս չունինք թէ սիրով պիտի տան իրենց լուման։

Թոմպուլ Վ. արդէօք լաւ չըրե՞ր զլացումէն կառուցումէն։ Լամփինոյելով, քէն պահեր է Պալըքեսիրցիներուն դէմ.

Թոմպուլ Վ. ալ քննախնդիր ու անտարբեր վարժունք մը ցոյց կուտայ, լաւ դրուական մը չի կրնար նկատուիլ իր պաշտօնին ու կոչումին նուիրականութեան։ Մենք Արմաշէն այս տեսակ եկեղեցականներ չէ որ կ'ակնկալենք։

Պալըքեսիր հասնելուս՝ հետեւեալ գիշերը երբ սենեակս քաշուած կը մտածէի տեսնուած գիշերներուս վրայ, դուռս զարնուեցաւ. բացի եւ դիմացը գտայ 30էն 35 տարեկան հագուած բոբիկոտնաւոր, լեցուն երիտասարդ մը՝ ըսելով ու զարկելով։ Լաւ հայերէն, կը խօսի ու կը գրէ լաւ ֆրանսերէն եւ անգլերէն լեզուները։ Թուրքերէն քով սորված եւ այս ամէնուն վրայ աւելցուցէք անտարատ վարք մը։ Անունն է Արամ Մասիհեան, շրջագիր Մոսէսեան ազնուատոհմ գերդաստանին. երկար տեսնուեցանք։ Մէկ խօսքով, զարգացած եւ [illegible] մըն է ան։ Անցեալները երբ առիթը ունեցայ այցելել այդ գրագիրքերու սիրահարին տունը, որ Պալըքեսիրի մէջ գեղեցիկ դիրք մը ունի, քիչ յետոյ զինք առնելու եկան անդամոյ մէկ քանի վաճառողներ. խօսակցութիւնը դարձաւ լրագիրներու վրայ. անդամներէն մէկը բաղդէին վրայէն առաւ Արեւելք լրագիրը եւ երբ թէ կարդալ սկսաւ, ես դիմացէն տեսայ որ հակառակ կողմին բռնած էր լրագիրը։ Հարցուցի թէ ի՛նչ կայ, լուր լսելով. սա պատասխանը առայ. «Նէ պիլէյիմ պէն օքումազ, հայտա տէր պաւ կազէթա....»

Կուշտ ու կուռ խնդացինք մը բանից վերջ ու ներկաները։

Եքիհեան էֆ.ի տունէն բաժնուելէս յետոյ սկսաւ հնչել եկեղեցիի զանգակը. Ցաւ ի սիրտ իմացայ մահը դեռատի կնոջ մը, որ ծննդաբերութեան հետեւանքով զոհ գացած է։ Պալըքեսիրի քաղաքին մէջ բժիշկի սով կը տիրէ. մէկ հատ չնորհքով բժիշկ չկայ. նմանօրինակ զոհեր ուրիշ անգամներ ալ պատահած են։ Կը լսեմ թէ տեղական կառավարութիւնը ի մօտոյ փորձառու բժիշկ մը պիտի հաստատէ քաղաքին մէջ, տեղի չտալու համար այս կարգի ցաւալի դէպքերու։

Ցեղային միւթեսարըֆ պէյը, լուրջ, ազնիւ ու զարգացեալ անձնաւորութիւն մը, ամենուն համակրութիւնը գրաւած է իր արդարասէր բնաւորութեան համար։ Իր օրով սուղ ժամանակի մէջ զգալի կերպով ծաղկեցուցած է քաղաքը։ Քաղաքին մէջ բժիշկ մը պահելու համար իսկոյն պիտի ձեռնարկուի բաժանորդագրութեան մը։

Առողջարար կլիմայով եւ գեղեցիկ ջուրերով քաղաք մըն է Պալըքեսիր, շրջապատուած բերրի պարտէզներով. քաղաքին մէջ պատելու տեղ չկայ. սիրտդ կը նեղանայ։ Ցերեկները գործով զբաղելուդ՝ գիշերները շուտով վրայ կը հասնի եւ անկէ յետոյ մինչեւ յաջորդ օր կը սկսի առանձնութիւնը նեղել քեզ, մանաւանդ այն պարագային երբ բոլորովին անծանօթ ես քաղաքին եւ փոխադրաբար Ուզածդ չես գտներ հոս, չունեցածներէդ ամէն ինչ կայ, օրինակի համար ներկարար ըսուած բանը չկայ հոս. կօշիկ կ'ապսպրեն եւ մինչեւ հիննալը ներկել չեն տար։ Անցնինք ուրիշ կէտի մը. չայնիկ, օճիք, եւն. կը լսեն բայց արդէն չկայ։ Սթէֆֆէնաընի մեղու փնտռելի՝ գործ չունենար։ Թանք ճաշարաններուն. ամենէն մեծ ճաշարանը որ կայ Պալըքեսիրի մէջ եւ ուր ստիպուած կերթամ ամէնօր ճաշելու համար, դանէն ներս մտնելուս պէս հազար աղօթքը մէկ փարայի կընեմ՝ տասատապը վրաս չփլելու համար. աղտոտ տեղուանք, մաքուր սպասը իր բացակայութեամբը կը փայլի. արդար ըլլալու համար ըսեմ որ կերակուրները բաւական համով են։ Հայերու տուները, բացառութիւնները յարգելով, ձեռքով կ'ուտեն կերակուրը եւ միակ հայերէնը որ կրնաս լսել, այն ալ «հայրիկ» «մայրիկ» բառերն են որ կ'արտասանեն պզտիկները։

Ս. Կ. ԹՈՓԱԼԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ցամաքային գործողութիւններ.— Քուռոբաթքին զօրավարին հեռագիրը.— Վլատիվոսթոքի նաւաբաժինը.— Կէնզանի ռմբակոծութիւնը.— Նիւ-Զուանկի մէջ։

Բարիզ, 1 յուլիս.— Այն իրողութիւնը թէ, կ'ըսէ Թան, ռուսական յառաջապահները յունիս 27ի առտուն նորէն գրաւած են Եանկ-Եւ-Չէնկը, ցոյց կու տայ որ Ճափոնները այնքան մօտ չեն Դաշ-Բինկի, ինչպէս կ'ենթադրուէր. նաեւ կը հաստատէ ռուսական սպայակոյտին կողմէ նախապէս ծանուցուած այն կարծիքը թէ Լիաօ-Թունկի բանակին մեծ մասը պէտք է Ուաֆ-Բիա-Լինէն անդին տանիլ, հիւսիսային արեւելքի ուղղութեամբ։ Քուռոբաթքին զօրավարին յունիս 29 թուակիր հեռագիրը, սակայն մեծ փոփոխութիւն մը ցոյց չի տար այն վիճակին մէջ, որ արդիւնք է յունիս 27ի գործողութեանց։ Ձիով տարուող թնդանօթներ ալ կը յիշէ ռուս զօրավարը իր հեռագրին մէջ, ինչ որ չահեկան է. չէր յուսացուեր որ Մայրաքաղաքն Արեւելքի մէջ այդ տեսակ զէնք մը գտնուի, այն պատճառով որ հեծելազօրքերու կանոնաւոր զօրաբաժիններ չկան հոն։ Ձիով տարուող թնդանօթներու 11րդ հրետանին, որ յունիս 27ին Սանքայ էր, եւ որ ալ իսպառ գործեց, մինչեւ անցեալ ապրիլ 23 հեծելազօրքերուն 6րդ զօրաբաժնի (Լենասուտ) կը վերաբերէր, բայց այդ թուականին Խարբով փոխադրուեցաւ։ Նոյն զօրաբաժնին մէկ գունդը Օրէնպուրկի Խազախներուն Ա. գունդը, Մայրաքաղաքն Արեւելք ղրկուած ըլլալով շատ բնական է որ ձիով փոխադրուող թնդանօթներու 10րդ խումբն ալ հոն գտնուի։

— Մաթէն կ'ըսէ թէ վերջին լուրերը բաւական կարեւոր տեղեկութիւններ բերին, որոնց մանրամասնութիւնները իրաւ է որ դեռ մասամբ մութ են ու հակասական, եւ սակայն երկու կարեւոր իրողութիւններ ի յայտ կը հանեն.— Վլատիվոսթոքի նաւաբաժնին մէկ նոր արշաւանքը, որով ռմբակոծած է Կէնզանի նաւահանգիստը. եւ միւս կողմէ Բօրթ-Արթուրէն եկող ռուսական թորփիլահալածի մը Ին-Քէօւ ժամանումը։ Երկու օր առաջ Ճափոնի մէջ զրոյց ելաւ թէ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւաբաժինը նորէն ճամբայ ելած եւ ճափոնական եզերքներուն մօտ տեսնուած է։ Թօքիոյի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ կը յայտարարուէր թէ այդ զրոյցին շատ հաւատք չընծայուիր, սակայն իրողութիւնը ապացոյց է ինչպէս կը ծանուցանէ Թօքիոյէն յունիս 30 թուականով առաքուած հետեւեալ հեռագիրը.— «Վլատիվոսթոքի նաւաբաժինը, երեք յածանաւերէ, մէկ թորփիլահալածէ եւ ինը թորփիլանաւերէ բաղկացած, Կէնզանի առջեւ երեւցաւ։ Թորփիլանաւերը ռմբակոծեցին Կէնզանը, այս առտու, քանի վայրկեանի չափ. Երկու փոքր շոգենաւեր ընկղմեցան։ Օյամա մարէշալը չորեքշաբթի օր Ճափոնէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի պատերազմի դաշտը»։

— Սէուլէն առնուած պաշտօնական հեռագիր մըն ալ, կ'ըսէ թէ ռուսական նաւաբաժինը հարիւր ութսուն ռումբ արձակած է Կէնզանի ճափոնական թաղը։

— Բեզերպսպուրկի մէջ ուրիշ գոհացուցիչ լուր մըն ալ հասաւ՝ ծանուցանելով թէ ռուսական թորփիլահալած մը որ Բօրթ-Արթուրէն կու գար, Ին-Քէօւ ժամանած է։ Աւասիկ այդ լուրը հաղորդող հեռագիրը, որ Նիւ-Զուանկէն ուղղուած է յունիս 29 թուականով.— «Հոս մեծ գոհունակութիւն պատճառեց այն լուրը թէ ռուսական Ռասդորոպնի թորփիլահալածը, որ Բօրթ-Արթուրէն կու գայ, Նաւահանգիստին մօտ ժամանած է։ Այդ նաւուն բացերը երեւելէն մինչեւ գետը մտնելը անցած միջոցին մէջ, երկու ժամու չափ, քաղաքին վրայ ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը հաւաքուած էր՝ դիտելու թորփիլահալածին խարիսխ նետելը ռուսական Սիվուչ թնդանօթակիրին մօտ։ Ռուսները պատմեցին բնակիչներուն թէ ճափոնական նաւատորմը փճացած է։ Թորփիլահալածին սպաները կը պատմեն թէ չափազանցուած է Թօկօ ծովակալին այն հեռագիրը, որով կը ծանուցանէ թէ յունիս 23ին ռուսական նաւատորմը պարտութիւն մը կրած ըլլայ։ Նոյն սպաները դիտել կու տան թէ Թօկօ ծովակալը այդ գործողութեան առթին Բօրթ-Արթուրէն երեսուն մղոն հեռուն կը գտնուէր։ Ռուս սպաները կը ծանուցանեն թէ վերջին հինգ օրերուն՝ ռուսական նաւատորմը երկու անգամ պտոյտներ կատարած է Բէ-Չի-Լիի ծովածոցին մէջ։ Մէկ քանին նոյն իսկ կ'ըսեն թէ այս միջոցիս միացած է Վլատիվոսթոքի նաւաբաժնին հետ։ Ռուսներէն դիտող պատգամաւոր մը իբրեւ մրգավաճառ ծպտած, թորփիլահալածին մօտ գնաց, տեղեկութիւն առնելու։ Նաւազները բան մը չըսին, եւ միայն յայտարարեցին թէ երկուշաբթի իրիկուն մեկնած էին Բօրթ-Արթուրէն։ Թորփիլահալածին մէջ շատ մարդ կար. կ'երեւայ թէ ուրիշ նաւերէ ալ միացածներն են, ընդհարումէ մը ետքը ազատուած։ Այդ տեղեկութեանց հաստատութիւն մը աւելցած այն է թէ Խազախներու երկու սպաներ կան թորփիլահալածին մէջ։ Ռուս-չինական պանքային մէկ պաշտօնեան ըսաւ թէ Վլատիվոսթոքի ռուսական նաւաբաժինը մասամբ փճացած է։ Ռուսները այս իրիկուան մասնաւոր հանդէսներով կը տօնեն իրենց թորփիլահալածին ժամանումը։ Զինուորական նուագածուներու խումբ մը վարչութեան պետին բնակարանին առջեւ կը նուագէ։ Շամփանիայով հացկերոյթներ կը տրուին։ Մարդիկ կ'երգեն հրապարակներու վրայ եւ մեծ ուրախութիւն կը յայտնեն։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ

Ընդհանուր կացութիւնը.— Զօրավարի մը յայտարարութիւնը.— Զինուորական գործողութիւններ.— Ճափոններուն դրամական կարողութիւնը։

Բարիզ, 1 յուլիս.— Մանչուրիայէն առնուած լուրերը այնքան գոհացուցիչ չեն։ Ռուսները Ճափոններուն թիւի առաւելութեանը հանդէպ կը պարտաւորուին նահանջել։ Ճափոնները կենդանի համար եղած փորձերը անժամանակ պիտի ըլլան։ Մաթէնի թղթակիցը յունիս 30 թուականով Ին-Քէօւէն հետեւեալը կը հեռագրէ այդ մասին.— «Տեսակցեցայ զօրավարի մը հետ որ կը փափաքի չյայտնել իր անունը։ Աւասիկ թէ ինչ ըսաւ.— «Ռուսները մեծապէս սխալեցան ճակատամարտի մտնելով, մինչդեռ պատրաստ չէին եւ առկուն ալ չէին։ Մինչեւ հիմա եղածները «պլեֆ»ներ էին։ Քուռոբաթքին զօրավարը կարելի է եօթանասուն հազար զինուոր ունի գործ համախմբելու մասին մեծ դժուարութիւն կը քաշէ. ատոնց բոլորն ալ սիպերիական զինուորներ են։ Ճափոնական բանակը, ընդհակառակը, գրեթէ բոլորովին ցամաք ելած է իր լաւագոյն տարրերով. այդ էր պատճառը Ուա-Ֆան-Կաուի պարտութեան։ Գործուած սխալը այդ ձախողուածին ենթարկուելին էր։ Քուռոբաթքին զօրավարը, որ խոհեմ պետ մըն է, ստիպուած էր համակերպիլ հրամանի մը որ յաղթանակի մը փափաքն էր, ինչ որ ալ ըլլայ։ Հաւանօրէն իրաց վիճակը երկու կամ երեք ամիսէն պիտի փոխուի, երբ եւրոպական Ռուսիոյ զինուորները ժամանեն։ Ընդհանուր հրամանատարութեան տալիք որոշումներուն գալով, այդ մասին ձեզի աւելի բան մը չեմ գիտեր։ Իմ կարծիքս այն է որ Ռուսները պէտք է նահանջեն, մինչեւ որ համախմբեն բոլորովին աւարտ, հակառակ պարագային նոր աղէտներ ալ պիտի պատահին»։

— Մաթէնի թղթակիցը նաեւ սա հեռագիրը ուղղած է.— «Սաստիկ աղբիւրէ կ'իմանամ թէ բոլորովին կեղծ է Թօկօ ծովակալին տեղեկագիրը որ կը վերաբերի այն նաւային ճակատամարտին, ուր Սեւաստոբոլ ու Տիանա վնասուեցան եւ Բերէզվիլեք ընկղմեցաւ։ Եղածը թորփիլանաւերու ճակատամարտ մըն է։ Ռուսական կողմէ կորուստ չէ պատահած։»

Մուքտէն.— Հոս առնուած տեղեկութեանց նայելով յունիս 26ի առտուն ճափոնական նաւատորմը մօտեցաւ Սիաօ-Բին-Թաոյի եւ ռմբակոծեց ծովածոցին այն մասը որ հիւսիսային կողմէն մինչեւ Ուցէօ կ'երկարի։ Ճափոնները յետոյ յարձակեցան, իրենց ցամաք հանած բազմաթիւ զինուորներով, մօտը գտնուած բարձունքները զորս գրաւած էին ռուսական առաջին զինուորներու զօրախումբեր։ Ճափոնները երեք անգամ ետ մղուեցան՝ մեծամեծ կորուստներ տալով։ Ատոր վրայ ռուսական զօրքերը իրենց գլխաւոր դիրքը քաշուեցան՝ Կայինզան լերան մօտ։ Ճափոնները, իրենց յառաջապահները զօրացնելով, շարունակեցին յառաջանալ։ Քանի մը անգամ, առանց յաջողելու, Կայինզանի վրայ յարձակելէ ետքը, բազմաթիւ զօրախումբ մը ղրկեցին դէպի կեդրոնական ճամբան, Տալնիէն Բօրթ-Արթուր, որպէսզի Ռուսներուն ձախ թեւը շրջապատեն։ Այդ պատճառով Ռուսները պարտաւորուեցան ետ քաշուիլ։ Ռուսները կորսնցուցին եօթը սպայ եւ երկու հարիւր ենթասպայ ու զինուոր։ Ճափոններու կորուստը համեմատաբար աւելի շատ է, վասն զի ճակատամարտին առթիւ գտնուեցան տեղի մը վրայ՝ ուր Ռուսները յարմար ատենին բանեցուցին։

— Լրագիրները ծանուցին թէ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է Բօրթ-Արթուրի առջեւ, թէ Ռուսները մեծ կորուստներ ունեցած են եւ թէ Ուխթոմսքի ծովակալը ութը հարիւր հոգիով խեղդուեր է։ Այս լուրերը բոլորովին անհիմն են։ Ռուսական նաւաբաժինը նաւահանգիստ վերադարձաւ, առանց վնաս մը կրած ըլլալու։ Գիշերը թորփիլանաւերու միջեւ կատարուած ճակատամարտին մէջ ռուսական երկու թորփիլանաւեր թեթեւապէս վնասուեցան։ Կը կարծուի թէ ճափոնական երկու թորփիլանաւեր ընկղմեր են։

Լիաօ-Եանկ.— Օքու եւ Քուրոքի զօրավարին միացած բանակները, որոնք Հայ-Չէնի ռուսական զօրախմբին չուրջը կը դառնան, Մանչուրիոյ հետ անոնց հաղորդակցութեան գիծը կտրելու համար, եւ որոնք ռազմագիտական կարեւոր դիրք մը գրաւած են Թա-Լինկի կիրճին մէջ, ճամբու եզերքը փոքր զօրախումբ մը թողած են՝ զայն պաշտպանելու համար։ Ճափոնական բանակին գլխաւոր մասը կը քալէ դէպ ի Թա-Լինկի կիրճը։ Վերջին լուրերու նայելով, ռուսական յառաջապահներուն բուռն յարձակումներու եւ Միչենքօ զօրավարին յաջող գործողութեանց հետեւանքով, Ճափոնները պարտաւորուած են նահանջել։

— Կը հաստատուի թէ Ճափոնները դէպ ի Լիաօ-Եանկ կը յառաջանան Ֆէնկ-Հօանկ-Չէնկի ճամբով։ Ռուսները, Լիէն-Զան-Քուանէն հեռանալէն ետքը, որ Մօ-Թիէն-Լինկի ճամբուն վրայ յառաջացեալ դիրք մըն է, ամրացուցին իրենց պաշարները։ Զանազան բարձունքներու վրայ Ռուսներուն զօրաւոր դիրքեր կան։ Վիրաւորներ կը հասնին Լիաօ-Եանկ։ Ճափոնները կ'երեւայ թէ կ'ուզեն այնպէս ցոյց տալ որ իրենց շարժումը դէպի Լիաօ-Եանկ կը կատարեն՝ արեւելեան կողմէն։ Այդ կողմէն Ռուսները թիւով պակաս են։

— Մանչուրիոյ բանակին թերթը կ'ըսէ թէ Ճափոնները նոյն իսկ պէտք եղածին չափ մանր դրամ չունին։ Չինական ու Քորէական գիւղացիներու ըլլալիք վճարումները ճափոնական թուղթերով կ'ըլլան, որոնց վրայ նշանակուած է թէ վճարումը հնչուն դրամով պիտի կատարուի Ռուսիոյէն առնուելիք պատերազմական տուգանքէն։ Միանգամայն այն դրամի տեղ ռուսական կեղծ թղթադրամներ ալ կը ցրեն։ Ալեքսիէֆ ծովակալը հրամայեց ծանուցում մը հրատարակել չինական ժողովուրդը որ զգուշանան այդ կեղծ թղթադրամներէն։

Սէուլ.— Կէնզանէն առնուած նոր տեղեկագիրներու նայելով՝ Վլատիվոսթոքի նաւաբաժնին կողմէ կատարուած ընդհարումին առեն ռումբ մը ինկեր է ճափոնական հիւպատոսարանին վրայ, բայց մեծ վնաս մը չէ պատճառեր։ Թնդանօթի առաջին հարուածին՝ բնակիչները բլուրները քաշուեր են։ Տեղատարափ անձրեւի մը հետեւանքով՝ կարելի չէ եղած տեսնել թէ ռուսական նաւաբաժինը ո՛ր կողմը գացած է։

Լոնտոն.— Ճափոնական դեսպանատունը յունիս 30 թուականով Թօքիոյէն առնուած սա հեռագիրը հաղորդեց.— Թա-Քու-Զանի բանակին պետը նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդէ Ֆօն-Չօփ-Լինկի ճակատամարտին վրայ։ Ճափոնական բանակը, երեք թեւի բաժնուած, յունիս 26ին զինուորական գործողութեանց ձեռնարկեց գրաւելու Ֆօն-Չուի-Լինկը ուր Ռուսները ամրացներ շինած էին՝ չեղջեկոյտերով եւ երկաթէ թելերով։ Թէեւ Ռուսները մեծ ընդդիմութիւն մը կատարեցին, սակայն ճափոնական զօրախումբը, քանի մը կատաղի ճակատամարտերէ ետքը, յաջողեցան պաշարել թշնամին եւ գրաւել Ֆօն-Չուի-Լինկը յունիս 27ին։ Գլխաւոր ճամբուն վրայ գտնուեցան Ռուսներու դիակներ իննսունէն աւելի, ուրիշ տեղեր գտնուածներուն թիւը դեռ յայտնի չէ։ Ռուսներէն վեց սպայ եւ ութսուն երկու զինուոր գերի բռնուեցան։ Ճափոններուն կորուստն է հարիւր եօթանասուն հոգի։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Նաւային արկած.— Մոսկուայի փոթորիկը.— Մարդկային զոհեր։

Մոսկուա, 30 յունիս.— Հին նաւ մը Նիհոնիա, որ Մայրաքաղաքն Արեւելք երթալիք նաւատորմին կը վերաբերէր, գըլխու կողմէն զարնուեցաւ չեղք մարտանաւի մը, Նաւարինի, որ հիմա անշարժ վիճակի մէջ է. չի գիտցուիր ո՛րքան առեն համար։

— Երէկ կործանարար փոթորիկ մը ծագեցաւ Մոսկուայի մէջ ու շրջակաները։ Գործարաններու քանի մը ծխնելոյզներ կամ փլան կամ վնասուեցան։ Նոր շինուող տուներ փլան։ Հովը քշեց տարաւ մէկ քանի եկեղեցիներու գմբէթները։ Մինչեւ գիշեր ութսունըհինգ վիրաւորներ տարուեցան հիւանդանոցները. շատերը կարկուտէն վիրաւորուած են։ Մոսկուայի քաղաքին մէջ երեք հոգի մեռան. իսկ գիւղերուն մէջ ալ հարիւր յիսուն։ Շատ մը գիւղեր բոլորովին կործանեցան եւ բազմաթիւ ծառեր արմատախիլ եղան,

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀՌՈՄ, 4 յուլիս.— Թօքիոյէն կը հեռագրեն թէ Քուռոբաթքին զօրավարին եւ Քուրոքի զօրավարին միջեւ մեծ ճակատամարտ մը սկսեր է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռոյթէր կը ծանուցանէ թէ Բօրթ-Արթուրի առջեւ բուռն ճակատամարտ մը կատարուեր է, սակայն դեռ մանրամասնութիւն առնուած չէ։

ՉԷ-ՖՈՒ.— Յունիս 28ին Ճափոնները գրաւեցին Բօրթ-Արթուրէն տասը մղոն հեռուն գտնուած բարձունքները։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Լիաօ-Եանկի մէջ Ռուսները յառաջացան։ Թա-Չի-Չաոյի մօտ Միչենքօ զօրավարը պարտութեան մատնեց ճափոնական զօրախումբ մը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Պատերազմին պատճառաւ Ռուսիոյ մէջ առեւտրական գործերը կոյսուն վիճակ մը ունին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Շթաքելպերկ զօրավարին բանակը Ճափոններուն յանկարծական մէկ յարձակումին ենթարկուեցաւ։ Ռուսները քաջաբար դիմադրելով Ճափոններուն ետ կը քշեն իրենց պաշտպանութեան գիծը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Սախարով զօրավարը կը հեռագրէ թէ Ճափոնները գրաւեր են Չիֆիէնի եւ Սա-Շօ-Թանկի մէջտեղի ճամբուն վրայ գտնուած Բաւնէ-Չինկ անուն տեղը։

— Ռուս սպայ մը Սիւնանկ-Քանսուկի ճամբուն վրայ հետազօտութիւն կատարած առեն ճափոնական յառաջապահներուն մօտեցեր եւ տեսեր է թէ անոնց հետ քորէական զինուորներ ալ կան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուսիոյ առաջին զօրաբանակը զէնքի տակ առնուեցաւ։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Մաքսանենգներու միջոցաւ ուտելիք կը տարուի Բօրթ-Արթուր։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պետերսպուրկէն առնուած հեռագիրներ բացայայտօրէն կը հերքեն այն լուրը թէ Անգլիոյ թագաւորին եւ Գերմանիոյ կայսեր միջեւ կատարուած տեսակցութեան առթիւ պիտի առաջարկեն որ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ կառավարութիւնները միջամտեն ռուսաճափոնական պատերազմին։

ՊԵՐԼԻՆ.— Ռուս կառավարութիւնը գնեց գերմանական ընկերութեան մը ամէնէն արագընթաց շոգենաւը՝ Ռոլանն որ յանձնուեցաւ ռուսական երկու նաւային սպաներու։ Ռոլանն դրօշը փոխելով Պրէմէնհաֆ պիտի երթայ, ուր պիտի սպասէ Մայրաքաղաքն Արեւելք երթալիք Պալթիկի նաւատորմին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ո՛չ եւ է տեղեկութիւն չհաստատեց այն լուրը թէ Բօրթ-Արթուրի առջեւ Ճափոնները ռուսական երկու մարտանաւ ընկղմած ըլլան։

ՓԱՐԻԶ.— Այս տեղի ռուսական դեսպանատունէն առնուած տեղեկութեանց նայելով Ռուսիոյ կառավարութիւնը Արմսթրոնկի զինագործարանէն երեք հարիւր վաթսուն թնդանօթ գնած է. բոլոր ռազմամթերքներն ալ Քրուբի զինագործարանէն կը գնէ։

— Բեզերպսպուրկէն կը գրեն թէ Քուռոբաթքին զօրավարին տեղ ուրիշ զօրավար մը հրամանատար պիտի կարգուի, սակայն այս լուրը հաստատման կարօտ է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը հարիւր հազար րուպլի պարգեւեց՝ Մոսկուայի փոթորիկէն վնասուողներուն համար։

ՓԱՐԻԶ.— Լինեւիչ զօրավարին բանակը հարիւր յիսուն հազար հոգիի պիտի բարձրացուի, որպէս զի կարենայ Քորէա արշաւել եւ Ճափոններուն հաղորդակցութիւնները կտրել։

— Բարիզի ճափոնական դեսպանը կը հաստատէ թէ Թօկօ ծովակալը ռուսական եզերապահ մը եւ թորփիլահալած մը ընկղմած է։

— Ռուսիոյ կայսրը, Քուռոբաթքին զօրավարին զինուորական ասպարէզը մտնելու քառասնամեակին առթիւ, ներբողական հեռագիր մը ուղղեց անոր, ըսելով որ իր կատարեալ վստահութիւնը կը վայելէ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Չիքակոյի եւ Սէն-Լուիի միջեւ երթեւեկող ճեպընթաց կառախումբը գիծէն ելաւ։ Ուղեւորներէն քառասուն հոգի մեռան եւ յիսուն հոգի ալ վիրաւորուեցան։

ՓԱՐԻԶ.— Բօբէնհակէն կը հեռագրեն թէ շոգենաւ մը որ նոյն քաղաքէն ճամբայ ելած էր գաղթականներով Նիւ-Եորք երթալու համար, ընկղմեր է։ Վեց հարիւր հոգի խեղդուեր են։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Կաշառակերութեան գործ մը.— Կաշառակեր երեսփոխաններ.— «Ճէնէրալ Սլոքում»ի աղէտը։

Ուաշինկթըն, 1 յուլիս.— Սէն-Լուիի ընդհանուր դատախազը, Պ. Ֆոլք կաշառակերութեան ընդարձակ ընկերակցութիւն մը երեւան հանած է Միսուրիի մէջ։ Պ. Ֆոլք վկայութիւնը ընդունած է Միսուրիի Երեսփ. Ժողովի նախկին անդամ Պ. Կէթչի. ասոնցմէ երեսփոխաններ կաշառակերութիւն կը կատարեն իրենց երեսփոխանական պաշտօնին մէջ։ Որոշ գումարներու փոխարէն, երեսփոխանները ամէն տեսակ օրինագիծեր կը ներկայացնեն եւ անոր ընդունելութիւնը կ'ապահովեն։ Օրինագիծերու կարեւորութեան եւ սէնաթորներու զօրաւորութեան համեմատ, այդ կաշառակեր խումբը 25-30,000 տոլար կը պահանջէր։ Դատ պիտի բացուի այս երեսփոխաններուն դէմ։

— Ճէնէրալ-Սլոքում շոգենաւին պատահած աղէտին քննող դատաւորը տուած է իր որոշումը։ Իբր ոճրագործ պատասխանատու կը նկատէ նաւապետը, իսկ վատ՝ երկրորդ նաւապետը։ Դատը պիտի նայուի նաւային քննիչին եւ դատական իշխանութեանց կողմէ։ Ձերբակալման հրամանագիրներ հանուած են Ընկերութեան անօրէնին եւ նաւապետներուն դէմ։

ԱՆԳԼԻԱ

Պատերազմական նախարարին յայտարարութիւնները.— Հրետանիներու շինութիւն։

Լոնտոն, 1 յուլիս.— Պատերազմական նախարար Պ. Արնոլտ Ֆորսթէր Երեսփ. Ժողովին մէջ ծանոյց թէ նոր թնդանօթներու 21 հրետանիներու շինութիւնը պիտի աւարտի այս տարի, Հնդկաստանի կառավարութեան խնդրանքին համաձայն։ Բրիտանական բանակին յատկացուած 54 հրետանիներ, որոնք 1,300,000 անգլիական ոսկի կ'արժեն, յառաջիկայ ելմտական տարուայ ընթացքին մէջ պիտի աւարտին։ 76 հրետանիի շինութիւնը պիտի մնայ, որոնց արժէքը պիտի ըլլայ 1,850,000 անգլիական ոսկի։ 1907ին պիտի աւարտին անոնք։

ՀԱՅԻԹԻ

Մ. Նահանգաց բռնելիք ընթացքը.— Գերմանական եւ Ֆրանսական նաւատորմերը.— Կղզիին կացութիւնը.— Խիստ պատիժ։

Ուաշինկթըն, 1 յուլիս.— Նիւ-Եորք Հէրըլտ քաղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Մ. Նահանգաց պաշտօնատունը, իր անփոփոխ ընթացքին հետեւելով, պիտի բաւականանայ հսկելով Բօրթ-Օ-Բրէնս ղրկուած ֆրանսական եւ գերմանական նաւատորմերուն գործողութեանց վրայ, որոնք Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ ներկայացուցչին դէմ եղած նախատինքին փոխարէն պատշաճ հատուցում մը ձեռք բերելու համար հոն գացած են։ Մ. Նահանգները այն առեն միայն պիտի միջամտեն, երբ արդարութեան սահմանը անհակոխ ընեն ֆրանսական եւ գերմանական նաւատորմերը, որոնց ժամանումը մեծ յուզում առաջ բերած է կղզիին մէջ ուր արհաւիրք կը տիրէ արդէն։ Գլխատումները յաճախադէպ են։ Տնտեսական կացութիւնը շատ գէշ է։ Հայիթի կառավարութիւնը խիստ պատժի ենթարկեց գերմանական եւ ֆրանսական ներկայացուցիչները նախատող սպաները ու զինուորները։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Օրինագիծի մը քուէարկումը.— Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովին Նիստերը.— Անուանի Նկարչի մը մահը։

Պերլին, 1 յուլիս.— Բրուսիոյ Երեսփ. Ժողովը, երրորդ ընթերցումով, վերջնապէս ընդունեց լեհական նահանգներու վերաբերեալ գաղթումի օրինագիծը։ Ժողովը յետոյ քուէի դրաւ Նիստերը մինչեւ հոկտեմբեր 18 դադրեցնելու կառավարական առաջարկը. անոր թուականին մը յետաձգուեցաւ նստաշրջանին վերաբացումը։

— Բարլսրուհէի մէջ մեռաւ Լաւոն Բոնոլա անուանի նկարիչը, որ բրոֆեսոր էր նոյն քաղքի գեղարուեստից վարժարանին մէջ։ Ծնած 1845ին, [illegible] էր եւ իր նիւթերը կ'առնէր դասական դիցաբանութենէն։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Պատերազմական զեկուցումը.— Ծախսերու մասնակցութեան ճշդումը։

Վիեննա, 1 յուլիս.— Պաշտօնաթերթը երէկ հրատարակեց կայս. հրամանագիրը, որով 1904 յուլիս 1էն մինչեւ 1905 յունիս 31 ծախքերու մասնակցութեան բաժինները որոշուեցան Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ համար։ Աւստրիա՝ $66^{46}/_{49}$, իսկ Հունգարիա՝ $33^{3}/_{49}$։ Վերջին տարուան թիւերն են ասոնք։ Ըստ սովորութեան, ելմտացոյցին համաձայնէն հարիւրին 2 կը զեղչուի, Հունգարիոյ յանձնելի զինուորական նախկին սահմանագլուխներու համար։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Նոր անդամի ընտրութիւնը.— Պ. Էմիլ Կէպհար.— Քուէարկութիւնը.— Նորընտիր անդամին գրական արժանիքը։

Բարիզ, 30 յունիս.— Ֆրանսական Ակադեմին, այսօր, կէսօրէն յետոյ, նոր անդամի մը ընտրութիւնը կատարեց Պ. Կրէարի տեղ։ Նշանաւոր իրողութիւն մը պատահեցաւ. մինչեւ երեք իրիկուան, մէկ թեկնածու միայն ներկայացած էր, այն է Պ. Էմիլ Կէպհար, անդամ բարոյական եւ քաղաքական գիտութեանց Ակադեմիին, եւ բրոֆեսոր Բարիզի դպրութեանց համալսարանին։ Այսօր, այդ թեկնածութեան վրայ աւելցաւ գրագէտ Պ. Բօլ Վիւլէրի թեկնածութիւնը։ Երեսուն ակադեմականներ մասնակցեցան քուէարկութեան։ Հետեւեալ ինը անդամները բացակայ էին. Պ. Պ. Սիւլլի Բրիւտոմ, Օտիֆրէ-Բասքիէ դուքսը, Բէրրօ կարդինալը, Ժիւլ Քլարթի, տը Ֆրէսինէ, Բիէր Լօթի, Պրիւնթիէր, Անաթոլ Ֆրանս ու Էտմոն Ռօսթան։ Առաջին քուէհամարին, Պ. Էմիլ Կէպհար 29 ձայնով Ակադեմիի անդամ ընտրուեցաւ, ընդդէմ 1 սպիտակ քուէի։ Պ. Էմիլ Կէպհար վաթսունըչորս տարեկան է. Նանսիի մէջ ծնած. օտար գրականութեան դասախօս եղած է Նիսի, Նանսիի ու Բարիզի մէջ։ Հարաւային Եւրոպայի գրականութեան դասընթացքը հաստատեց Սորպոնի մէջ։ 1895ին անդամ ընտրուեցաւ բարոյական եւ քաղաքական Ակադեմիային։ Ինքնատիպ հեղինակ ու պատմագէտ մը նկատուած է։ Բազմաթիւ երկասիրութիւններ ունի, պատմական ու գրական։

ԱԶԴ.— Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ չորս հարիւր վաթսուն մեծ չէքի կողնափայտի հայթայթումը, ցուցակուած նմոյշին համաձայն։ Փայտերը, Պոլիս, Օսմ. Հանր. Պարտքի պիտի յանձնուին անծախս։

10 չէքի՝ կեդրոնի վարչութեան համար։

250 չէքի՝ մինչեւ անծախս՝ դրօշմաթուղթի տպարանին համար։

30 չէքի՝ անծախս՝ Զինարանին համար։

170 չէքի՝ անծախս՝ Պաշըմ-Փաշայի աղի մթերանոցին համար։

Անժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 19/2 յունիս, չորեքշաբթի օր, կէսօրէն առաջ ժամը 2էն սկսեալ՝ մինչեւ կէսօրէն ետքը ժամը 3։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ առնուազն 3 % զեղչով մը՝ առժամեայ նուազուրդին փակումէն վերջը մինչեւ երեք օր։ Երրորդ օրը՝ 22/5 յունիս՝ դիմումները պիտի յանձնուին մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։ Այն անձերը, որոնք կ'ուզեն մասնակցիլ նուազուրդին, պարտին Վարչութեան կեդր. դրամարկղը ի պահ դնել, իբր երաշխաւորութեան գումար, իրենց ընելիք հայթայթումին հարիւրին 10ը հնչուն դրամով։ Խնդրագիրները պէտք է մատուցուին կնքեալ. Վարչութեան կնքուած պահարանով։ Յանձնառութեանց պայմանները այս օրուընէ սկսեալ կարելի է տեղեկանալ Խնայողութեան դիւանին մէջ, կէսօրէն առաջ ժամը 2էն սկսեալ մինչեւ կէս օրէն ետքը ժամը 3։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

10/23 յունիս 1904/ 1320

3—9

[illegible]

Օ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ Ֆըրանսըզ ալֆաբէթիանեսի գարշըսընտա 170 նումերօլու աբարթըմանտա։

Պու քերրէ Եվրոբատան սօն մօտա էնվայի Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտըղընտան վէ ղայէթ պիլմի վէ էհվէն ֆիյաթլա էլպիսէ իմալ օլընաճաղընտան ըղպէթլու միւշթէրիլէրէ իլան օլունուր։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Խարբերդի նահանգին Զարասէնճաք գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էրզրումի նահանգին Քէմախ գաւառակին գայմագամ Րիֆաթ էֆ., որուն յաջորդեց Գաւրըճալի գայմագամ Աֆիֆ պէյ։

— Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ Միջերկրականի Ֆրանսական նաւաբաժնին հրամանատար դերծովակալ Պ. Նաւրասի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ՝ երկրորդ կարգի ծովակալ Պ. Պ. Անթուանի ու Պարնոյի։

ԷՒՔԱՖԻ նախարար Ղալիպ փաշա որ տասը օր է ի վեր հիւանդ է, կայս. Իրատէի մը համաձայն կը դարմանուի բժշկական վարժարանին ուսուցիչներէն Ֆէրտինանտ ու Իսմայիլ Ճէլալ փաշաներու կողմէ։ Վերջին լուրի մը նայելով Ղալիպ փաշայի վիճակը հետզհետէ կը բարւոքի։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ անդամ Շէրիֆ Ապտուլլահ փաշա որուն հիւանդ ըլլալը ծանուցուեցաւ, սկսած է առողջանալ եւ անկողնէն ելլելով սենեակին մէջ կը պտտի։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպան Պ. Քոնսթան որ վաղը Բարիզ պիտի ուղեւորի արձակուրդով, երէկ, առաջին թարգման Պ. Ռուէի հետ, Բ. Դուռը երթալով հրաժեշտի այցը մատոյց Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին եւ խորհրդականին։ Նաեւ ծանոյց թէ իր բացակայութեանը միջոցին Պ. Պաբօթ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

— Կիրակի օրը դեսպանը ճաշեց անտառներու եւ հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշայի ամարանոցը՝ Եէնիքիւղ։

— Պ. Քոնսթան միւս դեսպաններուն հրաժեշտի այցը մատոյց։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԱՄՖԻԹՐԻՏ զրահանաւը, ուր կը գտնուէին Օլկա թագուհին եւ Նիքոլա իշխանը ու իշխանուհին, եւ որոնք Ռուսիա կ'երթան, երէկ առտու կանուխ Վոսփորէն անցաւ առանց կենալու։ Յունաստանի դեսպանը, առաջին թարգմանը ու զինուորական կցորդը Այաթէֆանոսի բացերը շոգեմակոյկով գացին զրահանաւը եւ մինչեւ Պէօյիւքտէրէ երթալէ ետքը վերադարձան։ Ամֆիթրիտ զրահանաւը Սեւ ծովի նեղուցէն անցած առեն կայս. բերդերը քսանըմէկ թնդանօթ արձակեցին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ իտալական նոր դեսպան Իմբէրիալի տի Ֆրանքավիլլա մարքիզը յուլիս 11/24ին Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ռումանիոյ դեսպանը եւ Սեւ Լերան ու Սերպիոյ դեսպանատանց գործակատարները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԱՆԳԼԻՈՅ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն, անցեալ օր, սեղան մը տուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են նաեւ Լոնտոնի օսմ. դեսպանը ու Տիկին Միւզիւրիւս փաշա։

ՊՈՒԼԿԱՐ փախստականներէն հարիւր երեսունըմէկ հոգի ալ վերջերս իրենց տեղերը վերադարձեր են Ռումէլիի նահանգաց մէջ։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէին Հիլմի փաշա կիրակի օրը Մոնասթըր ժամանեց։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ազգային տօնին առթիւ, երէկ, դեսպանատունը դրօշներով զարդարուած էր։ Դեսպանատան գործակատար Պ. Սբէնսէր Իտտի ընդունեց ամերիկեան գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։

— Դեսպան Պ. Լէյշման որ իր ազգականին հարսանիքին ներկայ ըլլալու համար Բարիզ գացած էր, այսօր Կ. Պոլիս կը դառնայ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութիւնը հրատարակեց հաշուեցոյց մը, ուր նշանակուած է՝ երկաթուղիներու երաշխաւորութեան գումարին եւ փոխառութեանց տոկոսին ու գլխավճարին յատկացուած տասանորդի, աղի եւ ուրիշ տուրքերու հասոյթը՝ ելմտական 1318 տարւոյն համար, Տասանորդի հասոյթը 1317 տարուան հետ բաղդատելով 80,000 ոսկի աւելի է. իսկ երկաթուղիներու երաշխաւորութեան համար 1318ին հատուցուած գումարն է 678,769 ոսկի, մինչդեռ 1317ին հատուցուած էր 684,301 ոսկի, որով 1318ին 5,532 ոսկի պակաս եղած է։ 1317ին երկաթուղիներու երաշխաւորութեանց գումարին եւ փոխառութեանց տոկոսին ու գլխավճարին յատկացուած գումարէն 111,684 ոսկի աւելցած էր, մինչդեռ 1318ին այդ յաւելումը հասած է 293,621 ոսկիի։ Հանրային Պարտքի վարչութեան գանձած գումարները, մինչեւ 1903ի փետրուարի վերջը, բաւական եղած են վճարելու բոլոր երաշխաւորութեանց գումարները։ Նախորդ տեղեկագրին մէջ ըսուած էր որ 1901 տարուան հարիւրին հինգ տոկոսաւոր փոխառութեան իբրեւ երաշխաւորութիւն ցոյց տրուած հասոյթներու գանձումը 1313ի մէջ պիտի սկսի։ Հետեւաբար այդ տեղեկագիրը իբրեւ նոր հասոյթ միայն այդ փոխառութեան երաշխաւորութեան գումարը կը պարունակէ։ «Զինուորութիւն» կոչուած փոխառութիւնն ալ 1318ի սկիզբները հարիւրին չորս տոկոսով փոխառութեան վերածուած է։ Նոր փոխառութիւնը «1903ի հարիւրին չորս տոկոսով երաշխաւորուած փոխառութիւն» կը կոչուի։ Ապրիլ 1ին շրջաբերութեան մէջ գտնուած 18,042,400 մարքի նախնական դրամագլուխի փոխարէն նոր դրամագլուխը 48,960,000 մարք է։ Գոնիա-Պաղտատ-Պասրայի երկաթուղիին առաջին մասին, երկու հարիւր քիլոմեթր չափ, շինութեան ծախքին յատկացուած 54 միլիոն ֆր.ի փոխառութեան հաշիւը 1319 տարիէն սկսաւ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ բաժնետէրերու ընդհանուր ժողովը անցեալ ուրբաթ գումարուեցաւ Լոնտոնի մէջ։ Նախագահը ըսաւ թէ՝ ձեռքբերուած արդիւնքները որոնք պէտք է գոհութիւն պատճառեն բաժնետէրերուն, աւելի գործերուն ընթացքէն առաջ եկած են քան թէ սեղանաւորական քանի մը արտասովոր մեծ ձեռնարկներէ։ Նախագահը յարեց թէ օսմ. երկիրները միշտ տնտեսական նպաստաւոր վիճակ մը ունին, լաւ հունձքերու բերմամբ եւ թէ տարբ հետեւանք վ Հանրային Պարտքի ու Ռէժիի վարչութեանց եւ երկաթուղիի Ընկերութեանց մեծ մասին հասոյթները աւելցած են։ Ընդհանուր ժողովը վաւերացուց 1903ի տարեվերջանին բոլոր հաշիւները, որոնցմէ կ'երեւայ թէ 369,164 անգլիական ոսկիի զուտ հասոյթ մը կայ։ Ժողովը ընդունեց 13 շիլինի կամ 16 ֆր. 25 շահաբաժինի վճարումը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Նամականի Բերայի ճիւղին տնօրէն Պ. Ուիլեէմ Ճիւս շաբաթ իրիկուն մեռաւ։

ԹԱՐԱՊԻՈՅ Օթէլ տ'Անկլըթէռին մէջ (Մ. էֆ. Թօքատլեան) կիրակի օրը ճարտարապետ Պ. Վալօրի սեղան մը տուաւ ի պատիւ ֆրանսական դեսպանին, խորհրդականին եւն.։ Այդ օթէլին ճարտարապետն է Պ. Վալօրի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը Էօքսինոկրատէն Սիթնիաքովօ գնաց, ուր քիչ մը մնալէ ետքը Մարիէնպատ պիտի երթայ՝ անձը դարմանելու մէկ քանի շաբաթի չափ։

Պ. ՏԸՖԷ, Օսմ. Պանքային ընդհանուր Տնօրէնը որ Սելանիկ գացած էր՝ տեղւոյն մասնաճիւղին բացման ներկայ գտնուելու, այսօր Կ. Պոլիս կը ժամանէ։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանը, առջին Թարգման Պ. Օթայի հետ, շաբաթ օրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանը երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն թէ առողջապահական խորհուրդին տեղւոյն պատուիրակ Մէհմէտ Րէուֆ էֆ. նոյն քաղաքին մէջ մեռեր է քոլերայէ։ Մէհմէտ Րէուֆ էֆ. երբեմն Տքդ. Վամ. իսլամական կրօնքը ընդունած էր։ Գիտական եւ բժշկական հրատարակութիւններ ունի։

— Քիրմանշահի մէջ յունիս 10էն 15 քոլերայէ 53 դէպքեր ու 49 մահեր պատահած են։ Տեղւոյն շրջակայք ալ այդ հիւանդութիւնը ճարակած է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ յունիս 19ին ժանտախտէ երկու մահեր եւ հետեւեալ օրն ալ երկու դէպքեր պատահեր են։ Զագազիկի մէջ յունիս 19ին երեք դէպք ու հետեւեալ օրն ալ մէկ։

ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ հրդեհը, զոր երէկ ծանուցինք, շաբաթ գիշեր սկսեր է քաղաքին Թաշ Խանէն։ Այրեր են երկու հարիւր տուներ եւ հարիւր յիսուն խանութներ։ Իւնիօն Ընկերութիւնն ալ երեք հազար ոսկիի վնաս ունի։ Մարզուան քաղաքը, Սըվազի նահանգին մէջ, հիմնուած է Թավշան լերան ստորոտը՝ ընդարձակ դաշտի մը եզերքը։ Ունի գեղեցիկ այգիներ ու պարտէզներ։ Բնակիչներուն թիւն է քսան հազար։ Փողոցները նեղ են։

ՖԷՍԻ ՍԷՆՏԻՔԱՆ — Վիէննայի լըրագիրները կը ծանուցանեն թէ Աւստրիոյ ֆէսի գործարաններուն բաժնեթուղթերը հաւաքելու համար կազմուած սէնտիքան լուծուեր է։ Սէնտիքային ձեռքը գտնուած այն բաժնեթուղթերը որոնք չէին կրցած ծախուիլ, սէնտիքային անդամներուն միջեւ բաշխուեցան։ Այդ բաժնեթուղթերը կէսէն աւելին կը կազմեն ժամանակին սէնտիքային կողմէ առնուած բաժնեթուղթերուն։

ՊՈԼՍՈՅ Պալըք Բազարի կողմը տըմախքի վաճառական սուրիական Տրիպոլսեցի Ապտուլլահ Զիւլֆի էֆ.ի վաճառատունը առջի գիշերը գողեր մտնելով դրամարկղը կոտրեցին եւ մէջը գտնուած 70 անգլիական ոսկի, հարիւր մէճիտիէն ու Բանամայի չորս հարիւր պարտաթուղթ գողցան։ Ոստիկանութիւնը իմանալով քննութեան ձեռնարկեց։ Վաճառատան տէրերը ըսին թէ քանի մը օր առաջ անծանօթ մարդ մը իրենց ներկայացեր է իբրեւ դրամարկղ նորոգող եւայլն։ Այդ անձը գտնելու համար խուզարկութիւն կը կատարուի։

ԻԶՄԻՐԻ տըմախքի վաճառականները որոշեցին ասկէ վերջը օսմ. ոսկին հարիւր ղրուշի հաշուով կատարել իրենց գործառնութիւնները։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ մէջ առջի գիշերը պատահած հրդեհը սկսաւ Խայիմ Ալաք անուն հրեայ վարժապետի մը տունէն, որուն տէրն է Կարապետ անուն հայ մը։ Շէնքը ապահովագրուած չէր։ Այրեցան թէ՛ այդ տունը, թէ՛ կից գտնուած հրէական վարժարանը եւ թէ ութ սենեակով փայտաշէն տուն մը։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ կողմը, Լիւլէճիլէր ճամբէսի, առջի գիշերը հոն գտնուած խանի մը սենեկապանը՝ Սըղերդցի Պէհտի կռուի բռնուեցաւ իր երկրացիներէն Ապտուլլահի հետ։ Այս վերջինը դաշոյնով ծանրապէս վիրաւորեց իր հակառակորդը։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Կռուին շարժառիթն է պատանի մը։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ մեր սոյն էջին մէջ կը հրատարակենք Սինկէր Ընկերութեան մէկ ազդը, ուրկէ կը տեղեկանանք թէ Ընկերութեան երրորդ գեղարուեստական ցուցահանդէսը մօտ օրէն տեղի կ'ունենայ։ Տարակոյս չունինք որ այս ցուցահանդէսը մեր աչքերուն առջեւ պիտի պարզէ շլացուցիչ տեսարան մը, շատ աւելի ճոխ եւ այլազան քան նախորդներունը։ Սակայն, այս ցուցահանդէսին ամէնէն աչքառու հրապոյրը պիտի ըլլայ այն սրահը, ուր, ինչպէս կ'երեւայ ներկայ ազդին մէջ ուղղուած հրաւէրէն, պիտի ցուցադրուին միմիայն մեր փափկասուն Պոլսեցիներուն կողմէ պատրաստուած աշխատութիւններ։ Սինկէր Ընկերութիւնը նախորդ ցուցահանդէսներուն մէջ, իր մեքենաներուն կատարելագործութիւնը եւ անոնց արտադրած սքանչելիքները գործնական կերպով հասարակութեան առջեւ ապացուցանելէ, նոր եւ հրաշալի արուեստի մը ծնունդ տալէ եւ անոր հիմերը դնելէ ետքը, այս անգամ կ'ուզէ իր գովելի ջանքերով եւ անհամար զոհողութիւններով հասցուցած աշակերտներուն յաջողութիւնները հանրութեան գնահատումին ենթարկել եւ այսպէս պսակուած տեսնել իր գործը։ Արդարեւ «ամաթէօռներու սալօն»ը — ինչպէս սկսած է արդէն կոչուիլ այս սրահը Բերայի արուեստասէրներու կողմէ — արժանի վարձատրութիւնը պիտի ըլլայ Ընկերութեան այնքան ծանր վաստակին։ Սինկէրի աշակերտուհիներուն ամէնն ալ, աշակերտուհիներ, որոնք շատ քիչ ժամանակի մէջ վարպետներ եղած են արդէն, պիտի փութան անշուշտ սիրով պատասխանել իրենց սիրելի հաստատութեան կոչին եւ պիտի ջանան իրար գերազանցել իրենց ցուցադրած գեղարուեստական առարկաներով։ Լուր կը տրուի մեզի թէ, մասնակցութեան խնդրանքներ ամէն օր կը տեղան Ընկերութեան վաճառատուները, ինչ որ ուրախալի է. նախ որովհետեւ կը ցուցնէ թէ մեր կիները մեծ եռանդով մը փարած են այս նոր, օգտակար եւ սիրուն արուեստին, եւ երկրորդ՝ որովհետեւ որքան մեծ ըլլայ ցուցադրողներուն թիւը, ցուցահանդէսն ալ այնքան աւելի շահեկան կ'ըլլայ եւ բազմազան։

Ասկէ մէկ քանի շաբաթ առաջ, նոյն այս սիւնակներուն մէջ, Ընկերութեան ուսուցչուհիներէն երկու օրիորդներու, որոնցմէ մէկը հայ, արուեստից շքադրամի արժանացած ըլլալուն առթիւ, այս արուեստին՝ Սինկէրի մեքենաներով ասեղնանկարչութեան վրայ խօսելով, թուած էինք անոր օգտակարութիւնը եւ աւելցուցած թէ ան անմիջապէս կրցած էր եռանդուն հետեւողներու մեծ թիւ մը ունենալ։ Ուրախ ենք հիմա որ «արուեստասէրներու սալօն»ը պիտի գայ հաստատել մեր ըսածները՝ իր փայլուն յաջողութեամբ։ «Արուեստասէրներու սալօն»ը ունի շատ աւելի շահեկան կողմ մը, այն օգտակարութիւնը որ պիտի ունենայ ան կնոջային արուեստներուն մեր մէջ զարգանալուն մասին։ «Արուեստասէրներու սալօն»ը դրդիչ մը պիտի ըլլայ մեր կիներուն որ աշխատին գլուխ-գործոցներ արտադրել։ Ուրիշ բան չի մնար մեզի ընելու, բայց եթէ շնորհաւորել Ընկերութիւնը իր այս գաղափարին համար, շնորհակալ ըլլալ իրեն եւ մաղթել որ տարին գէթ մէկ անգամ կրկնուի «Արուեստասէրներու սալօն»ը, մեր կիներուն մէջ արուեստի գրգիռը միշտ վառ պահելու համար։ Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր բոլոր ընթերցուհիներուն որ փութան մասնակցիլ այս ցուցահանդէսին եւ ջանան արուեստներու ու մանաւանդ ասեղնագործութեան մէջ հայ կնոջ ունեցած համբաւը բարձր պահել։

Տես չորրորդ երես Բօրժէլ Օրիանթալի գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը

ՍԻՆԿԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԵՐՐՈՐԴ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՒԷՐ

Սինկէր Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել իր բազմաթիւ յաճախորդներուն եւ բոլոր հանրութեան առհասարակ, թէ իր երրորդ Գեղարուեստական Ցուցահանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ սեպտեմբերին։ Այս Ցուցահանդէսին մէջ պիտի ընդունուին Սինկէր Տան յաճախորդուհիներուն կողմէ պատրաստուած ասեղնագործութիւնները։ Սինկէր Ընկերութիւնն ուրախ է ուրեմն հրաւիրելով գեղարուեստական ասեղնագործութեամբ պարապող բոլոր տիկինները, որպէս զի մասնակցին այս ցուցահանդէսին, ուր իրենց յատկացուած է մասնաւոր սրահ մը։ Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար կը խնդրուի դիմել Ընկերութեան տարբեր նշանակուած վաճառատուներէն մէկուն։ Մասնակցելու խնդրանքներն ինչպէս նաեւ պատրաստուած գործերը, պիտի ընդունուին ամէն օր, կիրակիներէն զատ, մինչեւ 31 օգոստոս (Ն. Տ.)։

Բերա, 1. Մեծ փողոց, Պօնմարշէի դէմ, թիւ 343 եւ 343 կրկին. 2. Մեծ փողոց Կալաթա–Սէրայի Լիսէին դէմ։ Կալաթա, 1. Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւը. 2. Գարաքէօյ, Բերայի Թրամուէյներուն կայարանին դէմ։ Ստամպօլ, 1. Սուլթան Համամ, 2 թիւ. 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամուէյի կայարանին դէմ, թիւ 13. Սկիւտար, Զարը պօյը, թիւ 120։

1—6

ԴՐՈՇՄԱՏՈՒՐՔԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ
ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ. — Օսմ. Հանր. Պարտքի Ընդհ. Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել առ հասարակութեան թէ կարելի է 2 ու կէս ղրշ.ի փոխարէն, դրոշմաթուղթ վաճառողներէ գնել դրոշմատուրքի նոր կանոնագիրը, որ մայրաքաղաքիս մէջ պիտի գործադրուի յառաջիկայ յուլիս 1/1 սկսեալ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

3/26 յունիս 1904 (1320 10—15

ԿԱՐԵՒՈՐ

Կը ծանուցանենք Արեւելքի հետ բաժանորդագրական եւ ծանուցմանց վերաբերեալ գործ ունեցողներուն, որ թերթիս Տնօրէնին ստորագրութիւնը չկրող որ եւ է ընկալագրի փոխարէն վճարում չընեն ներկայացող որեւէ անձի։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշէն կը գրեն մեզ թէ Վարդավառի Բարեկենդանին, — յառաջիկայ կիրակի, 27 յունիս, — Միքայէլ էֆ. Ցակոբեանի մահուան քառասունքն ըլլալով, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Չարխափան Ս. Աստուածածնի տաճարին մէջ, որուն բարեզարդութեան նախաձեռնողը եղած էր միշտ բարեյիշատակ հանգուցեալը ու վերջերս ալ յօժարութեամբ հոգացած էր Մամառան մը եւ Տաճարին աւագ դրան Ապակեդրան ծախքերը։

— Դպրեվանքի ամավերջի քննութիւնները (վերջին եռամսեայ) պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի եւ պիտի տեւեն 8 օր։

— Ազգ. Կեդր. Վարժարանի հայերէն գրաբար եւ աշխարհաբար մատենագրութեան քննութեան, որ տեղի ունեցաւ երէկ, աւարտականէն աւելի հրաւիրեալներ ներկայ էին։ Եկեղեցական դասէն Տ. Գրիգորիս Ցովհաննէսեան եւ Տ. Հմայեակ Սրբազանները, Տ. Գաբրիէլ Վրդ. Մէնէվիշեան, ու աշխարհականներէն՝ ծանօթ ուսուցիչներ եւայլն։ Քննութիւնները չորս ժամէ աւելի տեւեցին եւ տեսնուած արդիւնքը գոհ թողուց ներկաները։ Եօթը ընթացաւարտներէն երկուքը մանաւանդ, Պ. Պ. Դիկրան Խանճեան եւ Հրանդ Բրքճեան, մասնաւորապէս գնահատուեցան իրենց գրաբար աշխատութեանց համար։ Նոյնպէս հաւնուեցաւ Պ. Դ. Խանճեանի պատրաստած աշխարհաբար մէկ ուսումնասիրութիւնը Փէշտմալճեան Պատուելիին վրայ։ Ներկաները իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին գրաբար եւ աշխարհաբար մատենագրութեանց ուսուցիչներուն՝ Ց. Գուրգէն եւ Հ. Ասատուր էֆ.ներուն։

Տ. Հմայեակ եպիսկ. դիտել տուաւ որ Գրի Գիւտի պատմութիւնը պէտք է աւանդուի մեր վարժարաններուն մէջ մեր նախնի մատենագրաց աւանդած ձեւով։ Տարբեր ուսումնասիրութիւններ կրնան ըլլալ տարբեր եւ օտար միջավայրերու մէջ, սակայն ազգ. վարժարաններու մէջ պէտք է աւանդուի ուղղակի նախնեաց մատենագիրներու հետեւողութեամբ։ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. ալ համամիտ գտնուեցաւ այս կարծիքին։

Քննութեանց աւարտումէն յետոյ, Տ. Գրիգորիս Արքեպ. բանախօսութիւն մը ըրաւ, յիշելով որ շնորհիւ Վեհ. Կայսեր կրթասէր ոգւոյն եւ ուսումնասէր զգացմանց, Կեդրոնական վարժարանը իբրեւ ազգին կրթական բարձրագոյն հաստատութիւնը, գոհացուցիչ եւ արդիւնաւոր շրջան մը բոլորած է կարող ուսուցիչներու հսկողութեան տակ եւ բաւական տարիներէ վերջ կուտայ այսօր շրջանաւարտներ, որոնց յաջողակութիւնը հաճոյքով կը դիտուի։ Օրհնեց այդ վարժարանին հիմնադիր Հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքի եւ իրեն գործակիցներուն յիշատակը, եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Խնամակալութեան եւ ուսուցիչներուն, որոնք գնահատելի աշխատութիւններ ունեցած են։

— Երուսաղէմի հաշուական քննութեան մասնակցելու պաշտօնով, Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս։ Պատրիարքարանի գլխաւոր պաշտօնեաները եւ քարտուղարները ողջերթի գացած էին։ Խաչատուրեան էֆ. Իզմիր հանդիպելէ յետոյ յառաջիկայ երկուշաբթի առաւօտ կը հասնի Եաֆա։

— Սամսոնի եկեղեցւոյն հիմնարկութեան արարողութիւնը կատարուեր է յունիս 13ի կիրակի օրը նախագահութեամբ Առաջնորդ Տ. Ցակոբ Աշոտ եպիսկ.ի։ Մաշտոցի հրահանգի համաձայն պատրաստուած 16 քարեր օծուեր են մասնաւորներու կնքահայրութեամբ, եւ այս առթիւ 30 ոսկիի չափ հասոյթ մը գոյացեր է եկեղեցւոյն ի նպաստ։ Հանդէսին ներկայ գտնուեր են Յունաց Մետրապոլիտը, որ զգեստաւորեալ մասնակցեր է օծման արարողութեան, ինչպէս նաեւ Հռոմէական Հայոց Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Ստեփան Գերապայծառ Արիկեան որ Սամսոնի Հայ–Հռոմէական եկեղեցւոյ հիմքը օծելուն առթիւ հոն կը գտնուէր։

— Այս միջոցիս իբրեւ հիւր Պոլիս կը գտնուի Տ. Աղան Վ. Համամճեան, որ Կիլիկիոյ Վիճակներուն մէջ լաւ պաշտօնութիւն մը թողուց, Մոլաթիայէն մինչեւ Տարսոն այցելելով եւ քարոզելով։ Տ. Աղան Վրդ. այս օրերս դիմած է Ս. Պատրիարքին եւ իր մասին անմիջական կարգադրութիւն մը խնդրած է, որպէս զի պաշտօն մը տրուի իրեն։

— Հայ–Հռոմէականաց Պատրիարքական ընտրութեան համար գումարելի Ընտրողական Ժողովին մասնակցելու համար վեց եպիսկոպոսներ եկած են արդէն, իսկ միւսները հեռահեռէ ճամբայ կ'ելլեն, այնպէս որ կարելի չպիտի ըլլայ յուլիս 4ին գումարել այդ Ժողովը, ինչպէս որոշուած էր նախապէս։ Եպիսկոպոսական Ժողովին քարտուղարութեան պաշտօնը յանձնուած է Զմմառի վանքին վանահայր Տ. Անդրէաս Գերապայծառին, որ Պատրիարքարանի կողմէ հեռագրով Կ. Պոլիս հրաւիրուեցաւ։

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Երէկ, Գուզկունճուքի եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւորապէս տեղի ունեցաւ պսակադրութիւնը Միսաք էֆ. Մակարեանի, օգնական Իզմիրի ընդհ. դատախազին, Օր. Սրբուհի Եսաեանի հետ՝ քոյր Ցակոբ էֆ. Եսաեանի։ Արարողութեանց կը նախագահէր Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան, շրջապատուած վարդապետներէ ու քահանաներէ։ Կնքահայրութիւնը կատարեց Լեւոն պէյ Փափազեան։

Եկեղեցին լեցուած էր երկսեռ հրաւիրելոց ընտրեալ բազմութեամբ մը։ Պսակի արարողութենէն ետքը, Երէցեան Սրբազան գեղեցիկ յորդորական մը խօսեցաւ, օրհնելով նորապսակ ամոլը։ Ցետոյ, հարսնեւորները առաջնորդուեցան Եսաեանց բնակարանը, ուր պատուասիրութիւններ եղան եւ շնորհաւորութիւններ ուղղուեցան Տէր եւ Տիկին Մակարեանի։

Միսաք էֆ. Մակարեան, բնիկ Կարնեցի, մայրաքաղաքիս մէջ իր ուսումը առած եւ յետոյ Իրաւագիտական Վարժարանէն վկայուած, պաշտօնավարած է գաւառներու մէջ եւ այժմ Իզմիրի ընդհանուր դատախազի օգնականի պաշտօնը կը վարէ արժանաւորապէս։ Իսկ Օր. Սրբուհի Եսաեան լաւ դաստիարակութեամբ օժտուած, մանաւանդ հմուտ անգլիերէնի եւ քաջ դաշնակահար, պատուաւոր անդամներէն մէկն է հայ գեղեցիկ սեռին։

Այս ամուսնութեան առթիւ մեր շնորհաւորութիւնները կ'ուղղենք Եսաեան եւ Մակարեան ընտանիքներուն եւ նորապսակ ամոլին։

ԳԱՏԸՂԳԻՒՂԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Անցեալ օր վայելուչ հանդիսութեամբ մը տեղի ունեցաւ Գատըգիւղի Մխիթարեան վարժարանի տարեկան պարգեւաբաշխութիւնը։ Հանդէսին կը նախագահէր Արփիարեան Գերապայծառ։ Ներկայ էին Մխիթարեան հայրեր, իտալական դեսպանատան ներկայացուցիչը կոմս Պիանքի, Թաղին ոստիկանապետը, եւ աշակերտներու ծնողները։ Կարգացուցին հանդէսը, վարժարանին երաժշտական աշակերտներու խումբը նուագեց Համիտիէ քայլերգը, զոր ոտքի վրայ ունկնդրեցին հանդիսականները, եւ ապա իտալական արքայական մարշը։ Խմբերգներ, մէկ քանի լեզուէ ճառեր, մենախօսութիւններ, արտասանութիւններ եւ կատակերգութիւններ յաջողապէս տեղի ունեցան աշակերտներու կողմէ եւ դաշնակի ու ջութակի վրայ նուագուեցան ընտիր կտորներ Գունոյէն, Բոնզիլագուայէն, Վէրտիէն, Օ. Բրահելէն, Մասքանիէն, Գամպանեայէն եւ Օտրանէն. սպանիական պարն ալ շատ զբօսեցուցիչ էր, որուն հմայքը կ'աւելցնէին միջնադ. տարազները։ Դիտուեցաւ որ այս տարի աւելի յառաջդէմ կը կատարէին իրենց դերերը, ու լուսաւոր կը թօթուէին օտար լեզուները։ Մրցանակներու բաշխումէն յետոյ, դպրոցական փողերգը, ի պատիւ Հ. Թաքուսեանի յօրինուած երգը հնչեցուց։ Արփիարեան Գերապայծառ եւ իտալական դեսպանատան ներկայացուցիչ կոմս Պիանքի ճառերով դրուատեցին վարժարանին բարգաւաճ վիճակը։ Շատ ուշագրաւ էր մանաւանդ Թուրքերէն արտասանութիւնը զոր այնքան ձեռնհասօրէն յօրինած է վարժարանին տաճկերէն ուսուցիչ Կարապետեան էֆ.։ Հանդիսականները շնորհակալութիւն յայտնեցին վերատեսուչ Հ. Ցովհաննէս Թաքուսեանին՝ այն բարեկարգ, կրթիչ ու հաճելի ժամանցին համար զոր իրենց ընծայեց Մխիթարեան Պարգեւաբաշխութիւնը։ Ս.

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ԴԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲՈՐԹ–ԱՐԹՈՒՐԻ ՅԱՆՁՆՈՒՄԸ
ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

ԹՈՔԻՕ, 4 յուլիս. — Ռուտէր կ'ըսէ թէ Թօքիօյի մէջ շրջան դրոյցի մը նայելով, Ռուսիա, Ֆրանսայի միջոցաւ, առաջարկեր է Ճաբոններուն յանձնել Բորթ–Արթուրը՝ պարտաւորելով ու զէնքերով միասին, պայմանով որ ռուս զինուորները կրնան դուրս ելլել՝ պատերազմի բոլոր պատիւներով։ Ռուտէր կը յարէ թէ այդ զրոյցը շատ անհաւանական կը նկատուի։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Այսօր հրատարակուած կայս. ուքազով մը կը հաստատուի քանի մը օր առաջուան այն լուրը թէ Ռուսիոյ Ս. զօրաբանակը (Պեդերսպուրկ) զէնքի տակ կոչուած է։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ (Պաշտօնական). — Սախարով զօրավարը հեռագրէ Ռուսիոյ ընդհանուր սպայակոյտին. — Ստացած տեղեկութիւններուս նայելով թշնամին համախմբուած է Սիւ-Եէնի շուրջը, ուր յիսուն հազար զինուոր ունի։ Տալինի կիրճին մէջ Ճաբոնները կը դրաւեն իրենց առաջին դիրքը։ Որ եւ է շարժում չեն ըրեր կիրճին անդին՝ Հայ-Ջէնկի ուղղութեամբ։

ԹՈՔԻՕ (Պաշտօնական). — Հակառակ այն լուրերուն թէ ճաբոնական զինուորները ծայրայեղութիւններ գործած ըլլան պատերազմի դաշտին վրայ, ճաբոնական երկրորդ բանակին սպայակոյտի պետը կը յայտարարէ թէ Ճաբոնները բնաւ այդ տեսակ արարք մը չեն ունեցած. նաեւ կը յարէ թէ Ճաբոններուն ձեռքը գերի ինկած վիրաւոր Ռուսերը երախտագիտութիւն կը յայտնեն այն վարմունքին համար զոր Ճաբոնները կ'ունենան իրենց նկատմամբ։ Սպայակոյտի պետը կ'ըսէ թէ մեռած Ռուսերը յարգանօք կը թաղուին։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Դուրէժէն կը հեռագրեն հեռագրական ռուս գործակալութեան թէ Թէհրանի մէջ քոլերա երեւցած է, ուր օրական հարիւր յիսուն մահեր կը պատահին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Ռուտէր կը ծանուցանէ թէ դանիական Նորժ շոգենաւը, ուր կային ութսուն նաւաստիներ եւ Նորվեկիացի, Դանիացի եւ Ֆինլանտացի եօթը հարիւր գաղթականներ, խորտակուած է Ռօքալի թումբին առջեւ՝ Հէպրիտեան կղզիներ։ Քառսունեօթը հոգի միայն ազատուեր են։

ՍԹՈՐՆՈՎԷՕ. — Երկու շոգենաւեր ցամաք հանեցին հարիւր մէկ ուղեւորներ Նորժ շոգենաւէն ազատուած։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Սերպիոյ Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց որ թագաւորին թագադրութիւնը Ժիչա վանքին մէջ կատարուի յուլիս 21ին։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԵՐԼԻՆ. — Ռուսիայէն առնուած լուրերու նայելով, ճարտարագործական եւ առեւտրական գործերը զգալապէս կ'իյնան պատերազմին հետեւանքով։ Առեւտրական ուրիշ բազմաթիւ հաստատութիւններ դադրած են։

— Զրոյց կայ թէ չէզոք տէրութիւն մը միջնորդութիւն մը պիտի փորձէ ռուս–ճաբոնական պատերազմին համար։

ՆԻՒ–ԵՈՐՔ. — Չիքակոյի եւ Սէն–Լուիի միջեւ երթեւեկող ճեպընթաց կառախումբը գիծէն ելաւ. երեսուն հոգի մեռան եւ եօթանասուն հոգի վիրաւորուեցան։

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1929 ԻՆ

1828
L'UNION
DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ
ԵՒ
ԿԵՆԱՑ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

Ապահովագրական Ընկերութիւն

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	274	Միլիոն ֆրանք
1902ին գանձուած ապահովագին	24	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստ	119	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	21½ Միլիառ	»

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1902ի վերջը հատուցեալ վնասներ	129	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	72	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	161	» »
1902ին գանձուած ապահովագին	12	» »

Ուր ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին հետ կը համեմատի 100ին 60 — ինչ որ «Իւնիօն»ի ապահովագրեալը կ'ընծայէ հսկայ երաշխաւորութիւն մը ՈՐՈՒՆ ՆՄԱՆԸ ԿԱՐԵԼԻ ՉԷ ԳՏՆԵԼ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՂ ՈՒՐԻՇ Ո ԵՒ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՔՈՎ։

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց զեղչեալ գիներով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գերազանց քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում, որով «Իւնիօն»ի ապահովագրուողը ՁԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոնց կ'ենթարկուին միշտ անոնք, որ Շահաբաժիններու քարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՐՏ եւ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԵՐԼԵԱՆ
Պետ Կենաց ճիւղին ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ–ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Բասմա Քաթրճըլը Օղլու
Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Ինայէթ խան. Գործակալութիւն Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Յուլիս

Անգլիական Քօնսոլիտէ		90	43
Միացեալ պարտք բաց.		85	37
Միացեալ պարտք գոց.		85	63
Օսմանեան Պանքա		13	57
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		46	50
» Մոնօբօլ		48	50
Պուլկարական 1888		93	50
Եժիբթիէն իւնիֆիէ		105	—
օրտինէր		—	—
Թրանսվալ		4	12
Այտըն երկաթուղի		11	—
[illegible]		25	32 ¼

ՓԱՐԻԶ, 4 Յուլիս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	47
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	87	15
Միացեալ պարտաթուղթ գոց.	»	87	(7
Օսմ. Կայս. Պ. Նյա	ֆր.	589	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	135	25
Օսմ. ծխախոտ	»	467	—
Օսմ. Ռէժի	»	379	—
Բէյրութէ Թիւրք 4 %	»	500	—
[illegible]	»	1128	—
Իտալական Ռանթ	»	104	70
Սպանիական արտաքին	»	88	47
Թրանսվալ	»	107	—
Ռուսական 4 %, 1901	»	—	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	135
Դիւնամաքէյ	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 4 Յուլիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239	50
Ռումէլի երկաթուղի	»	130	5)
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 4 Յուլիս

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	85	07
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	30

ՊՐԻՒՍԷԼ, 4 Յուլիս

Միացեալ պարտք		86	31
Ռումէլի երկաթուղի		124	—

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 21 Յունիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	93	35
Ամէնէն բարձր գին	»	93	39
Ամէնէն վար գին	»	93	32
Ռումէլիի երկաթուղի գոց.	ֆր.	122	50
Ամէնէն բարձր գին	»	122	87
Ամէնէն վար գին	»	122	50

ԲԱՑՈՒՄ 22 Յունիս

Օսմ. Քօնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	93	26
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	123	—
Շիրքէթի Խայրիէ		39	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		421	—
Տէրքօզ		246	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	67
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	97
» ժուիսանս		3	—
» պարտաթուղթ		490	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		510	—
Թրանսվալ		108	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		280	—
» » » Բ		267	—
Լավրիոն		50	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		13	80
» պարտաթուղթ	«	524	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	169	27
Փարիզ » »	ֆր.	23	95
» » » չէք	»	—	—
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	60
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	84

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	20
Ֆրիտրից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	02
Մէթալիք	»	—	—
Ռուպլի թղթադրամ	Օ. Օ.	3	62

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիշդ Չիչէքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դէմք՝ ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելու դիւրութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կը կատարէ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ ատամանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։

ԱՊԱՈՒԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԷՐԹԷՊԱՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 16,
ԻԶԶԷԹ ՓԱՇԱ ԽԱՆԻՆ ՔՈՎ, ԿԱԼԱԹԱ

Ցարգոյ հասարակութեան կը ծանուցուի թէ սոյն վաճառատունը կը ծախէ Պըրիւսէլի գորգեր, թիւլէ ընտիր վարագոյրներ, ալլ եւ ալլ տեսակ քօրնիշներ, կարասիներու յարդարման յատուկ կերպասներ՝ բամպակէ, բուրդէ, մետաքսէ, նաեւ հոյլերներ, քօնսօլներ, պիւֆէներ, մահճակալներ, աթոռներ, նկարներ, պատի ժամացոյցներ, եւն.։ Բոլոր այս ապրանքները կը ծախուին շատ չափաւոր պայմաններով։ Վաճառատունը իր յաճախորդներուն տրամադրութեան տակ կը դնէ սալօնի, ննջասենեակի եւ ճաշարանի ամբողջական կարասիներ։ Օթոցազարդութեան առաջնակարգ տանէ վարժ օթոցարար մը պատրաստ կը գտնուի վաճառատան մէջ, կարասիներու յարդարման աշխատութիւններ կատարելու համար։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ
ՀԱՍՏԱՏ ԳԻՆԵՐ

ՈՍԿԻ ՇՔԱԴՐԱՄ, ՓԱՐԻԶ 1900

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՕՆ ԼԸ ՍԻՕՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

վաւերական կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծմամբ

1903 յունիս 2ին մեր այցելելով Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակեն 600 տակառ եւ 49,000 լիտր, Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլ գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԼ, Գերմանիոյ գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՑՈՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՐԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԼԻ եւ Օտէսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԵՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Երիկիին եւ խցանի բաքսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրուազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՇԹ

ԿԵՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ՝ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Սոյն Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործող միւս Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ.

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմաններով ու անմրցելի գիներով.— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ի դէպ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի սակերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամօժիտի ու մանկանց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու.

ԿԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ԱՄԷՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ՝ ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՆ ԱՉՔԷ ԱՆՑԸՆԵԼ. Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է
ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԲԱՆՔԱՆ

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ՁԵՌՆՀԱՍ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍՏ ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ.
Մեր գործակալք Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ. Գավաֆճեան խան, թիւ 5, Ղալաթիա.

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ
ՌՈՒԴՈԼՖ Ռ. ՊԱՌԵՆՏԱԳԱՆ
Պոլիս Պառնաքան խան

ՏԻՒԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՑՈՎ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզարի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ տը շօն ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է.

Ոսկրաթեք տղոց ոսկորները կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ եւ անշունչ տղոց.

Յղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն վտիտիր եւ աւելի կորովի տղաք կը ծնին.

Լաքթօ-ֆոսֆադը ստնտուներուն կաթը կը շատցունէ եւ տղաքը կը պաշտպանէ ընդդէմ աղիքներու հիւանդութեանց. Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին. Բարիզ, Վիվիէն փողոց. ° Ա.

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԹՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայթղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան շինծու գովեստներ կը կարդացուին. Հագգը Էքրէմ խայթղանը օսմ. ու օտար բժիշկներու քննութեանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է. Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայթղանի միւս ջուրերը. Խիստ օգտակար է հազի, ծնցղատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն. Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ. Գինն է հինգ ղրուշ. 16—80

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք.

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Րահէզ	800	Թիպս	2500
Ան իս	3000	Նէքիս	2100
Թէյպըր	3000	Օսս րիս	2250
Քեռնոբուս	3000	Բ՛րա	[illegible]
Ֆարո	2000	Սֆինքս	2000
Օս անլի	3000	Կասբըն	1500
Մացիո իս	2500	Պիւլէտ	[illegible]

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՆ եւ ԸՆԿ.
Ուիթօն խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
191 13 Ճէյմս Սթրիդ Լիվրբուլ

ՊԱԼՔԱՆ,

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր. Ամբողջ կեանքի վրայ եւ խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կերպարանքներով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով. Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ եւ է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնապատուութեան, ձեռնարկի, ամէն կողմ համբորդելու պարագային, եթէ տասնը ... ժամ երթեւեկելու ալ կ'արտօնէ. Նմանապէս ո՛ եւ է սակի յաւելում չի պահանջեր. Ապահովագրեալները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին.

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք.

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու եւ ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով.

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին ապրանքներ ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին.

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 եւ 1899ինը՝ հարիւրին 16.

Ընկերութեան դրամատուներն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա.

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ.

Կ. Պոլիս Ղալաթիա, Թահթապրուն խան, Օսմ. Պանքային դիմաց.

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կ'ուզուին.

Զ. Տ. ԲԱՐԱՍՔԵՎԱՅԻՏԻՍ

ԶԷՅԹՈՒՆ ՍԱՂԼԱՐ ԻԼԷ ՍԱՊՕՆԼԱՐ

Տեղըս՝ Կալաթասա Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ն. 60

Պիր թագըմ մէվատը մուզըրրէյի հավի օլմայան սաֆի վէ խալիս զէյթին եաղը իլէ սապօն պուլմագ արզու էդէնլէր՝ անճագ միլլէթ մէքթէպի տէրսիլէ մէշհուր եաղը իլէ սապօնլարը ... ուճուզ օլուր. Էսքի վէ էյի թէնզիլ օլունուր, վէ աթըլըր ճօքտան վէ բէրաքէթ օլունուր.

ՖԻԱԹ.— Էն ալէ Այվալըք եաղը զըլէսի 6–20
Էդրէմիթ վէ Միթիլլի » » 6
Կիրիտ սապօնը » 3–30
Այվալըք վէ Միթիլլի սապօնը » 3–20
Միթիլլի իքինճի նէվի » 3–10

Քիլիսէ, մէքթէպ վէ սաիր միւէսսէսաթը խայրիյէյէ պիր ճօք էօնիւմ օլունուր, 100 ղրշ.տան զիյատէ մալ ալըմըն թէնզիլէթ պիլա մէսարիֆ հավալէ խանէլէրինէ թէսլիմ օլունուր. ... Ֆիրմալըր օլունան մալլարտա մէվատը մուզըրրէյի հավի օլտուղունը իսպաթ էտէնէ 100 լիրա միւքաֆաթ վէրիլիր. Մաղազամըզ Կալաթայա Քիւչիւք Միլլէթ խանտա 34 նումէրոլը տիւքքեանտա պուլունտուղը իլան օլունուր. 16—30

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջ կորուստին դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով.

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել,
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վոյվոտա, Ղալաթիա.
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ալպանօ	1069	Դոմօ	[illegible]	Կոզօ	[illegible]	[illegible]	724	Րօզարիօ	133
Ալէբբօ	3607	Դօնի	[illegible]	Կրոտօ	[illegible]	Մարէնկօ	[illegible]	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դորոս	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	[illegible]	[illegible]	1735
Արիոսթօ	2277	Էլտօ	[illegible]	Հիտալկօ	1581	[illegible]	[illegible]	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Էլպինօ	[illegible]	Հիւ առ	[illegible]	Միլօ	[illegible]	Սըրբօ	1203
Գորոտինօ	1264	Էմիլիօ	[illegible]	Հորաթիօ	[illegible]	Մոնդէպէլլօ	[illegible]	Թասսօ	1323
Գրաւօ	1076	Էրատօ	[illegible]	[illegible]	595	[illegible]	[illegible]	Թ. Ուիլսըն	[illegible]
Գրիւնօ	811	Ֆիտօ	[illegible]	Իակօ	2354	[illegible]	1033	Թորօ	[illegible]
[illegible]	443	Ֆլամինկօ	[illegible]	Իտահօ	[illegible]	Օթէլլօ	[illegible]	Թոլէտօ	1470
Ֆէլրօ	1311	Էլտորատօ	[illegible]	Ճինօ	1080	Օնիտօ	4036	Թորինօ	[illegible]
Գալիբսօ	1337	Էստօ	84	Ճէսօ	1053	Օսլօ	[illegible]	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	[illegible]	Քոլպինօ	[illegible]	Բոլլօ	631	Վասօ	1914
Դ. գ.	[illegible]	Ֆինտօ	1328	Ժունօ	[illegible]	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիրա	[illegible]	Ֆլամինկօ	[illegible]	Լօ	1058	Րալօ	229	Վ. լթուրն.	2396
Ծ սէրօ	[illegible]	Ֆրանչիսքօ	4582	Լ. բանթօ	2272	Րոլլօ	1663	Էէտօ	[illegible]
Քլիօ	697	Կաիլէօ	306	Լիվոնօ	[illegible]	Րոմէօ	[illegible]	Զէրօ	[illegible]
Գոլորատօ	[illegible]	Կիկանօ	1.43	Լոռէնցօ	[illegible]	[illegible]	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է.
Միխաօ չոգենաւը, Նաւապետ Թօմբ.
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի.
Ալէֆրօ չոգենաւը, Նաւապետ Հիլ, ամսոյս 30ին.
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22—24. Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Յուլիս

Կշ. 2/15 Սեւաստաբօլ ժամը 10ին առաւօտ. Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն.
Եշ. 24/7 Օտէսա ժամը 10ին առաւօտ.
Շբ. 26/9 Մէթէլին, Իզմիր, Քիոս, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առաւօտ.
Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յուլիս 5ին Միքէյքլի, ուղ. Մարսիլիա.
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիա » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիա » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ.
515 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNA D

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Գամբանիա	12950	Ուլթոնիա	3229
Լուքանիա	12950	Պաւոնիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Սքիթիա	1936
Ումպրիա	8128	Ալլիա	2938
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աւրանիա	7269	Թէմէսւար	[illegible]

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ն. ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց. 25ց

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՕՐՕՄՕՆԵԱՆ

ՊԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ն.

«ԱՆԳԼՈՒՀԻ»Ն

Թերեւս այդ երեք պատճառներուն մէջ կարելի ըլլայ գտնել հնարքներու մասին ունեցած իր հետաքրքրութիւնը, որուն անձնատուր եղաւ Տընի Պուրկէօյի աղջիկը, առանձին մնացածին պէս.

Տընի Պուրկէօյի մեռնելէն յետոյ առանձ մը դնել այդ փոխարկուելէ կեանքին, ինք ալ թողուած ըլլալով այն հաճոյքի կեանքին մէջ, որ կեանքին միակ նպատակը ըրած էր այնուհետեւ.

Խելայեղ քամի մը կը քշէր Սիմոնի Պուրկէօյը. վայելքի մասին ունեցած իր անմարելի ծարաւը, բուռն յուզումներու նկատմամբ զգացած իր անդադրում պէտքը, ինչ որ ալ ըլլային անոնք, ընդհակառակ հիւանդոտ նկարագիր մը տուաւ.

Սակայն, ճարտարամտութեամբ, կը յաջողէր ընկերութեան մէջ պահել այն դիրքը զոր իրեն ընծայած էին իր հարստութիւնն ու անունը.

Տեսակ մը ներողամտութեամբ, ամէն կողմէ կը խօսէին անոր մասին.

—Լանժվիլ կոմսուհին երիտասարդ է, եւ եթէ քիչ մը շատ կը սիրէ հաճոյքը, ատիկա այնպիսի թերութիւն մըն է որ շուտով պիտի անցնի... Մինչ որ, ամուսինը լքած է զայն... կ'երեւայ թէ կը համբերէ, բայց չգիտցուիր ո՛վ... իր մենութեան մէջ զուարճանալ կը ջանայ, ինչ որ արդարանալի է.

Նախ իր յաճախած ընկերութեան մէջ սիրային արկածներ փնտռեց.

Իր գեղեցկութիւնը, վայելչութիւնը եւ պերճանքը դիւրացուցին այդ բանը. Բայց ընդհակառակն տաղտուկ զգաց այդ նմանօրինակ քմայքներէն, եւ իր յափրացած երեւակայութիւնը ուրիշ սնունդներու ալ պէտք զգաց.

Անօրէն զգայութիւններու, անծանօթ նրբագոյութիւններու, խորհրդաւոր վայելքներու պապակով կը տոչորէր, զորս առարկայօրէն ընդունելու կ'ուզէր իր տենդոտ ուղեղը.

Այս նպատակաւ, ամէն տեսակ թմրեցուցիչ դեղեր գործածեց, որոնք հիւանդագին դրախտներու անվերջանալի շարք մը կը պարզեն մարդուն երեւակայութեան առջեւ. բայց իրականին մէջ կը քայքայեն գործարանաւորութիւնը, ջիղերը եւ կը խանգարեն ուղեղը ամէն անոնց որոնք խելայեղօրէն կ'ուզեն ըմբոշխնել անոնց պատճառած վաղանցիկ ու մահացու հեշտութիւնը.

Սիմոնի մորֆինամոլ ու կատաղի եթերամոլ մը դարձաւ. այդ անունի թոյներուն վնասակար ազդեցութեան տակ, իր ջղախտը աւելցաւ եւ չափ ու սահման չունեցաւ ալ եւս.

Իրեն անծանօթ բաներ վայելելու կատաղութեան մէջ, Սիմոնի սկսաւ յաճախել փոքր թատրոնները, երգեցիկ-սրճարանները եւ նոյն իսկ բացօթեայ վարնոց թատրոնները. Գիշերային պարերու, գինետուն-ճաշարաններու մէջ ալ կը տեսնուէր ան, միշտ խորհրդաւոր ու անյայտ.

Ինկած աղջիկներէ եւ կասկածելի մարդերէ բաղկացած այդ ընկերութեան մէջ կ'երեւար Սիմոնի, դէմքին վրայ անցուցած յուլիսնական սպիտակ քօղը ժանեակէ. զարմանալի ծածկանունով մը մկրտած էին զայն. «Անգլուհի»ն. Այդ ծածկանունով էր որ, Բասիի կրկէսին մէջ, իր անգործութեան մէկ օրը, ոչ այնքան պատուաբեր ծանօթութիւն մը հաստատեց Ժիւլայի հետ.

Երբ այդ որջերուն ծանր ու վատառողջ մթնոլորտին մէջ չունէր անոր, եւ երբ արդարացում մը կը փնտռէր իր արարքներուն, մտքին կ'ըսէր թէ այդ վայրերը տեղերը պրպտելով, թերեւս կարենար Թանկրէին հետքը գտնել ամուսնոյն եւ աղջկան, զորս կը շարունակէր ատել.

Արդարեւ գինեմոլ եղած չէր անոնց հանդէպ.

Տեղեկութեանց գործակալութիւն մը, Ռիւսֆ անունը, որու մասին քանիցս նըքրողներ եղած էր հօրը կողմէ, Սիմոնի այն վարձատրութիւնները կ'ընդունէր, ամուսինը՝ Լանժվիլ կոմսը ու անոր աղջիկը՝ Իվօնը փնտռել գտնելու համար. Այդ գործակալութիւնը գրեթէ հաստատած էր Ֆիլիբի ներկայութիւնը Բարիզի մէջ. Ուշ կամ կանուխ երեւան պիտի հանէր զայն, ինչպէս կը հաւաստէր գործակալութեան յարգելի անօրէնը.

Բայց ամիսները ու տարիները սահած էին ապարդիւն կերպով.

Ռուվրէյ դուքսին, ինչպէս նաեւ Բլօթիլտի պէս, իր հակառակորդուհին՝ Սիմոնի ալ, յաջորդաբար, յոյսեր ու վհատութիւններ ունեցած էր. Քանիցս կարծած էր գտնել ճշմարիտ հետքը, եւ միշտ, վերջին պահուն, յուսախաբութիւն ունեցած էր.

Այս կրկնուած անյաջողութիւնները չէին ակնարկացուցած իր ատելութիւնը. ընդհակառակը, իր ամուսնին անհետացումը ա՛լ աւելի գրգռած էր զայն.

Ի՞նչ եղած էր Ֆիլիբ. Ո՞ւր պահուըտած էր ան.

Տասնըհինգ տարիէ ի վեր անոր վրայ խօսուիլը չէր լսած Սիմոնի.

Ընկերութեան մէջ տարտամօրէն կ'ըսէին թէ Լանժվիլ կոմսը օտար երկիր գացած էր, կնոջը հետ ունեցած անհամաձայնութեան պատճառաւ. Քանի մը լաւատեղեակ լրագրողներ, ինչպէս ամէն տեղ կը գտնուին, կ'ըսէին թէ Ֆիլիբի հանդիպած էին Հարաւային Ամերիկայի խորը, Պոլիվիայի մէջ, ուրիշներ ալ կը հաւաստէին թէ Բարտաւէյի մէջ տեսած էին զայն.

Այս պատմութիւնները լսելով այլեւս սկսած էր դողալ զայրոյթէն.

Սիմոնի բարկութեամբ կը խորհէր թէ Իվօնի հայրը յաջողած ըլլալու էր հոն ուր ինք ի դերեւ ելած էր.

Ո՞վ գիտէ թէ Ֆիլիբ երեւան չէր հանած իր աղջիկը. զոր այնքան կը պաշտէր. թերեւս անոր հետ խոյս տուած էր, սրտին վրայ սեղմած, գողի մը պէս իր գանձը պահած.

Սակայն Բլօթիլտի ընթացքը թարգուն յոյս մը կը ներշնչէր Սիմոնի.

Միշտ մտադրելով իր հակառակորդուհին, իր հանդիպումներուն մէջ Բլօթիլտի մարմարեայ աժգունութիւնն ունեցող դէմքը տեսնելով, երբեք չէր պակասեր ժպիտով մը, խնդալով դուքսին ընտանեկան ցաւերուն կեանքը, կեանք մը՝ որուն առաջ փայլուն եւ չքեղ ըլլալը ամբողջ Բարիզ գիտէր, Սիմոնի կը խորհէր թէ անկարելի էր որ Ֆիլիբ յաջողութեամբ ի գլուխ հանած ըլլար իր ստանձնած գործը.

Եթէ երբեք Ֆիլիբ երեւան հանած ըլլար անհետացած աղջիկը, անոր մօրը նկատմամբ զգացած պաշտումն ու յարգանքը պարտք չէ՞ր դներ իր վրայ Բլօթիլտի իմաց տալու իր գիւտը.

Հետեւաբար պէտք էր ընդունիլ որ Պ. տը Լանժվիլ հեռացած էր իր հայրենիքէն. Ֆիլիբ վհատած իր առաջին ճիգերուն անյաջողութենէն, հրաժարած էր պրպտումներ ընելէ այն անթափանց բաւիղին մէջ, ուր ի դերեւ ելած էին մինչեւ այն ատեն կատարած հետազօտութիւնները, անհետացած աղջիկը երեւան հանելու համար.

Այս գաղափարին հանդէպ, Սիմոնի գլուխը կը ցնցէր երկբայական կերպով.

Ո՛չ. Ո՛չ. Անկարելի էր որ այդ մարդը ու այդ կինը, որոնց մեծանձնութիւնը եւ հոգիի մեծութիւնը այնքան անգամ դժկամակութեամբ հաստատելու առիթ ունեցած էր, դադրեցուցած ըլլային եռանդուն հետապնդումը, առանց ձեռք բերելու այն արդիւնքը, որ իրենց սրտին մեծ փափաքն էր.

(Շարունակելի)